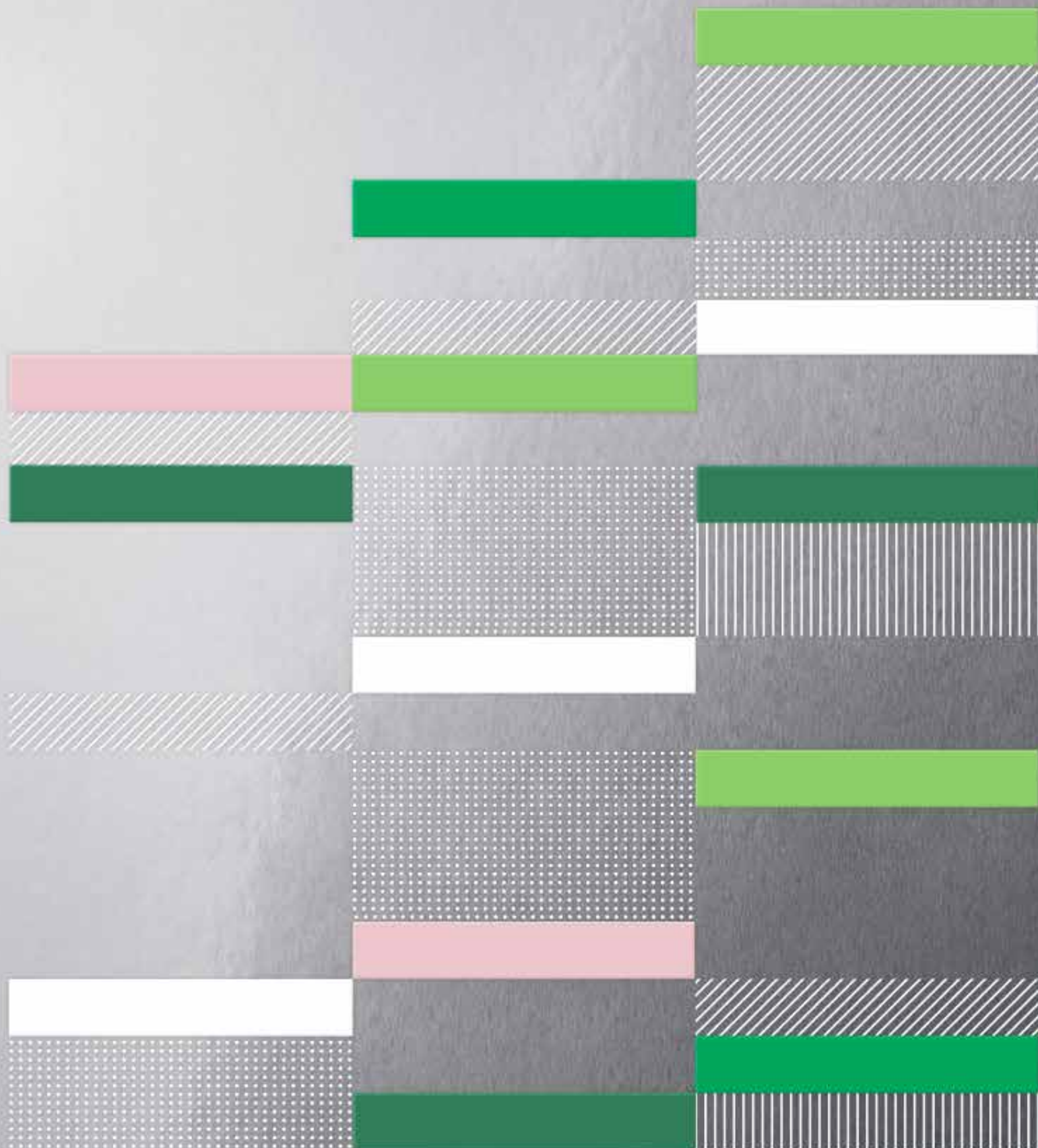

Извештај о одрживом развоју 2017.

Извештај о одрживом развоју 2017.

NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Уводна реч	4
------------------	---

Профил Компаније

○ НИС Група.....	8
○ Награде и признања	9
○ Мисија, визија и вредности.....	10
○ О извештају и принципима извештавања.....	12
○ Матрица материјалности	12
○ Дијалог са заинтересованим странама.....	15

Циљеви одрживог развоја

○ 3 Добро здравље.....	22
○ 4 Квалитетно образовање.....	26
○ 5 Родна равноправност	30
○ 6 Чиста вода и санитарни услови	34
○ 7 Доступна и обновљива енергија.....	38
○ 8 Достојанствен рад и економски раст	42
○ 9 Индустрија, иновације и инфраструктура.....	46
○ 11 Одрживи градови и заједнице	50
○ 12 Одговорна потрошња и производња.....	54
○ 13 Акција за климу.....	58
○ 15 Живот на земљи	62
○ 16 Мир, правда и снажне институције	66

ГРИ индикатори одрживог развоја

○ Општи индикатори.....	70
○ Специфични индикатори.....	72

Прилози

- Мишљење ревизора124
- Речник.....130
- Контакт подаци.....132

Пред Вама је Извештај о одрживом развоју НИС-а којим је представљено пословање Компаније у 2017. години. Циљ нам је да обезбедимо сигурно и стабилно снабдевање енергијом за потребе растуће популације, уз стварање дугорочне вредности за наше акционаре, запослене и заједницу у којој послујемо.

Приликом израде Извештаја поштован је светски стандард Глобалне иницијативе за извештавање GRI G4 (Global reporting initiative), уз додатак за сектор нафте и гаса. Независна ревизорска кућа „Ernst & Young“ је извршила процену усаглашености Извештаја са смерницама GRI , као и тачности информација, наведених у Извештају, којима су представљени резултати пословања Компаније у 2017. години. Извештај о одрживом развоју је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Кирил Тјурдењев

генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

A handwritten signature in black ink, reading "Tjurdenjev", with a long horizontal stroke extending to the right.

Уводна реч

Драги пријатељи,

Одрживи развој није само питање одговорног односа према будућности. Принципи одрживог развоја већ су дубоко уткани у сваки бизнис процес у НИС-у: од истраживања и производње нафте и гаса до управљања људским ресурсима. Наше пословање и лидерски положај на тржишту темеље се на увођењу и имплементацији модерних технологија, повећању оперативне ефикасности, одговорном односу према животnoj средини, заштити на раду и безбедности запослених НИС-а и свих других грађана. Посвећени смо енергетској ефикасности, рационалној употреби ресурса и размени најбољих пракси са спољним партнерима. Међу нашим приоритетима су и транспарентно извештавање свих заинтересованих страна о пословним активностима, као и улагање у константни професионални развој запослених на свим нивоима компаније. Такође, НИС жели да остане добар комшија и примеран активни грађанин, те наши запослени и сам НИС свакодневно улажу значајне напоре како бисмо подстакли позитивне промене у заједници у којој послујемо.

Захваљујући посвећености свих запослених и позитивним тржишним кретањима НИС је у 2017. години значајно унапредио своје финансијске и оперативне показатеље. У области истраживања и производње увећали смо резерве угљоводоника и произвели 1,4 милиона условних тона нафте и гаса. Прошле године прерадили смо рекордан обим нафте и полупроизвода од 3,6 милиона тона и дали снажан замах другој фази модернизације Рафинерије нафте у Панчеву започињањем пројекта „Дубока прерада“. Истовремено смо наставили да предано радимо на унапређењу заштите животне средине, па је Рафинерија у Панчеву постала први енергетски објекат у Србији који је од надлежних државних органа добио ИРРС дозволу о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине. У области промета наставили смо са развојем и модернизацијом наше малопродајне мреже и услуга, показујући на делу да су нам потрошачи на првом месту. Такође смо, у сарадњи са нашим партнерима из компаније „Гаспром енергохолдинг“, потписали уговор о изградњи

термоелектране-топлане у Панчеву. То је велики искорак ка изградњи модерног постројења које ће производити еколошки чисту енергију за нашу Рафинерију, али и обезбедити додатне количине електричне енергије за тржиште, што ће бити нови допринос НИС-а енергетској стабилности Србије.

Са 26,5 милијарди динара улагања у 2017. години НИС је остао један од водећих инвеститора у Србији, док смо више од 4 милијарде динара издвојили за исплату дивиденде нашим акционарима. За наше запослене организовали смо више од 200 хиљада сати обука у које је уложено скоро 200 милиона динара. Усвојили смо Колективни уговор, који је један од најбољих у Србији. У жељи да допринесемо развоју заједнице и општем бољитку, у друштвено одговорне пројекте уложили смо више од 379 милиона динара, обнављајући обданишта, градећи дечја игралишта, спортске терене, подржавајући младе и талентоване појединце, унапређујући образовну и структуру у области здравствене и соци-

јалне заштите. Такође, значајно смо повећали улагања у заштиту животне средине, те смо за пројекте из те области у прошлој години издвојили 479 милиона динара. Ови резултати дају нам за право да кажемо да је 2017. била једна од најзначајнијих година у развоју НИС-а.

Међутим, живимо у времену четврте индустријске револуције и убрзани развој технологија суочава нас са бројним изазовима који нас наводе да наше позитивне прошлогодишње учинке посматрамо као инспирацију за даљи напредак и технолошка унапређења. Свет је данас повезанији неко икада раније, дигитализација мења начине производње у нашој индустрији, нове технологије диктирају уделе у енергетском миксу будућности. Такође се мењају начини на које наши потрошачи примају информације и формирају своја очекивања. НИС је истовремено суочен са потребом да унапреди своје пословне резултате и настави да испоручује људима балканског региона енергију по конкурентним ценама, док је са друге стране потребно изаћи у сусрет захтеву да се смање

утицаји на животну средину, увећа енергетска ефикасност, али и настави са повећаним издавањима за добробит заједнице. Мало је рећи да тренутне околности стављају читаву енергетску индустрију пред изазове на које нема лаког одговора.

У жељи да на најбољи начин одговоримо на глобална и регионална кретања, у 2017. смо у НИС-у дефинисали план који ћемо следити како бисмо додатно ојачали конкурентност, унапредили ефикасност пословања и учврстили бизнис модел који ће бити још отпорнији на промене тржишта. Усвојили смо корпоративну Стратегију развоја до 2025. године, чији је циљ да НИС буде још успешнији и створи додатне вредности за своје акционаре, запослене и заједницу у којој послује.

Себи смо поставили амбициозне циљеве – да повећамо ефикасност и безбедност бизнис процеса, да своју организациону структуру прилагодимо стратешким задацима, и да своје пословање унапређујемо непрестаним иновацијама и

модерним технологијама. Један од најважнијих пројеката који нас очекује је и дигитална трансформација пословања, како бисмо остварили најбоље резултате у свим сегментима. Неки пројекти већ су почели да дају бенефите и потврдили да смо на правом путу. Модерна опрема коју поседује наш Научно-технолошки центар омогућила је да успешност истражно-разрадног бушења НИС-а буде на највишем нивоу не само у региону, већ и у параметрима производних актива Гаспром њефт групе. Завршетак пројекта „Дубока прерада“ довешће до тога да Рафинерија у Панчеву стане раме уз раме са водећим светским рафинеријама по дубини прераде и енергетској ефикасности. Истовремено ће бити унапређени еколошки и стандарди безбедности на раду и смањени утицаји на животну средину.

Али, нису само пословни успеси приоритет НИС-а. С великом посвећеношћу ћемо наставити да подржавамо талентоване људе, да унапређујемо услове образовања, промовишемо науку, културу, уметност и спорт, као и да се

ангажујемо у филантропским акцијама које доприносе општем бољитку. Настојаћемо не само да одржимо, већ и да проширимо своја партнерства са локалним заједницама широм Србије, са којима смо од 2009. године заједнички успешно реализовали више од 900 пројеката. За остварење ових циљева биће нам потребна велика енергија. Ту енергију пре свега налазимо у нашим запосленима, али и у младим људима који ће тек добити прилику да постану део великог НИС-овог тима од око 11.000 радника. Принципи одрживог развоја, који су део сваког пословног процеса НИС-а, снажна су подршка дугорочне стабилности свих наших пројеката у правцу даљег побољшања и у корист свих заинтересованих страна.

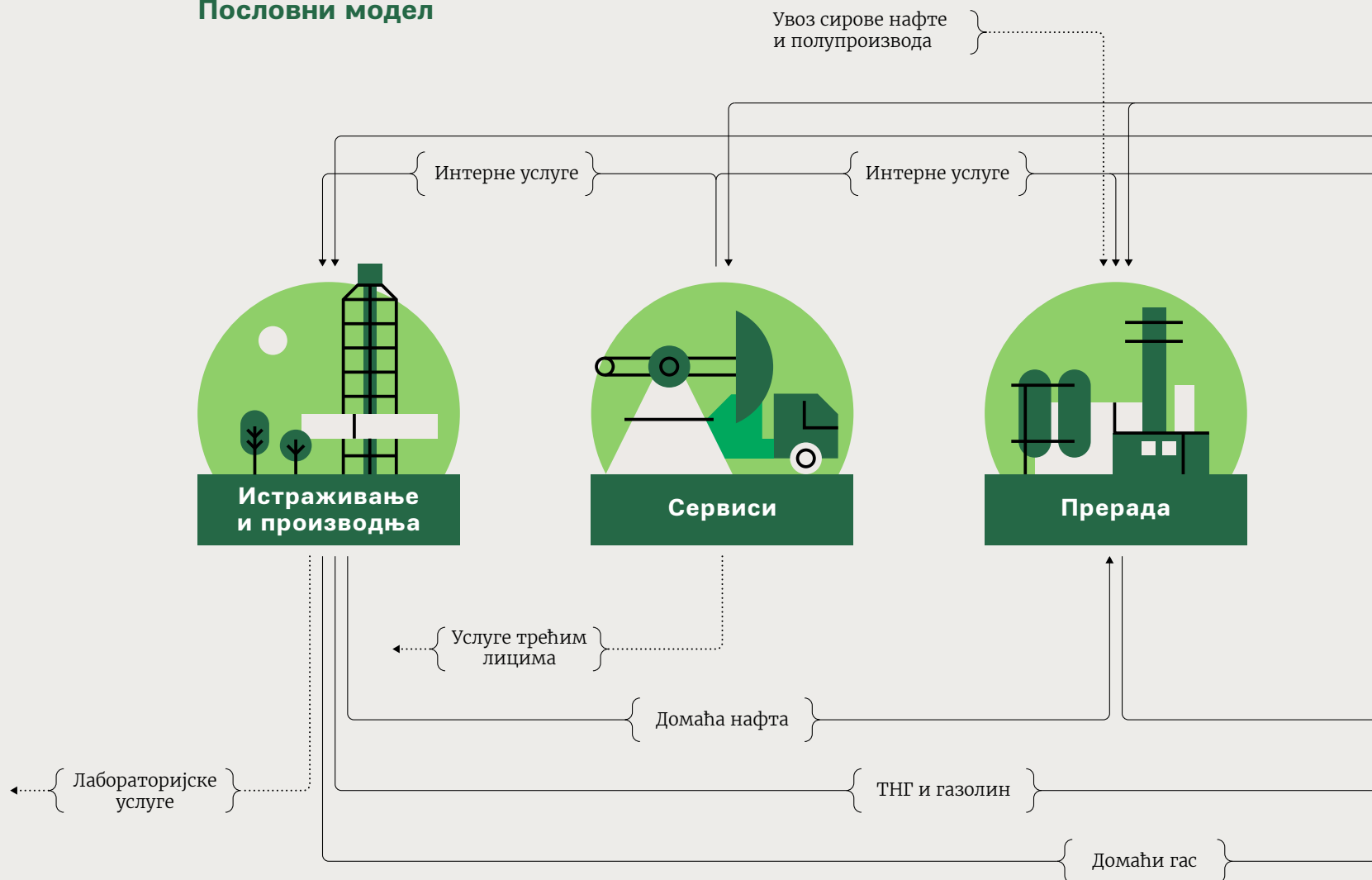
НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у Југоисточној Европи. Основне делатности НИС Групе су истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области петрохемије и енергетике.

Производи:

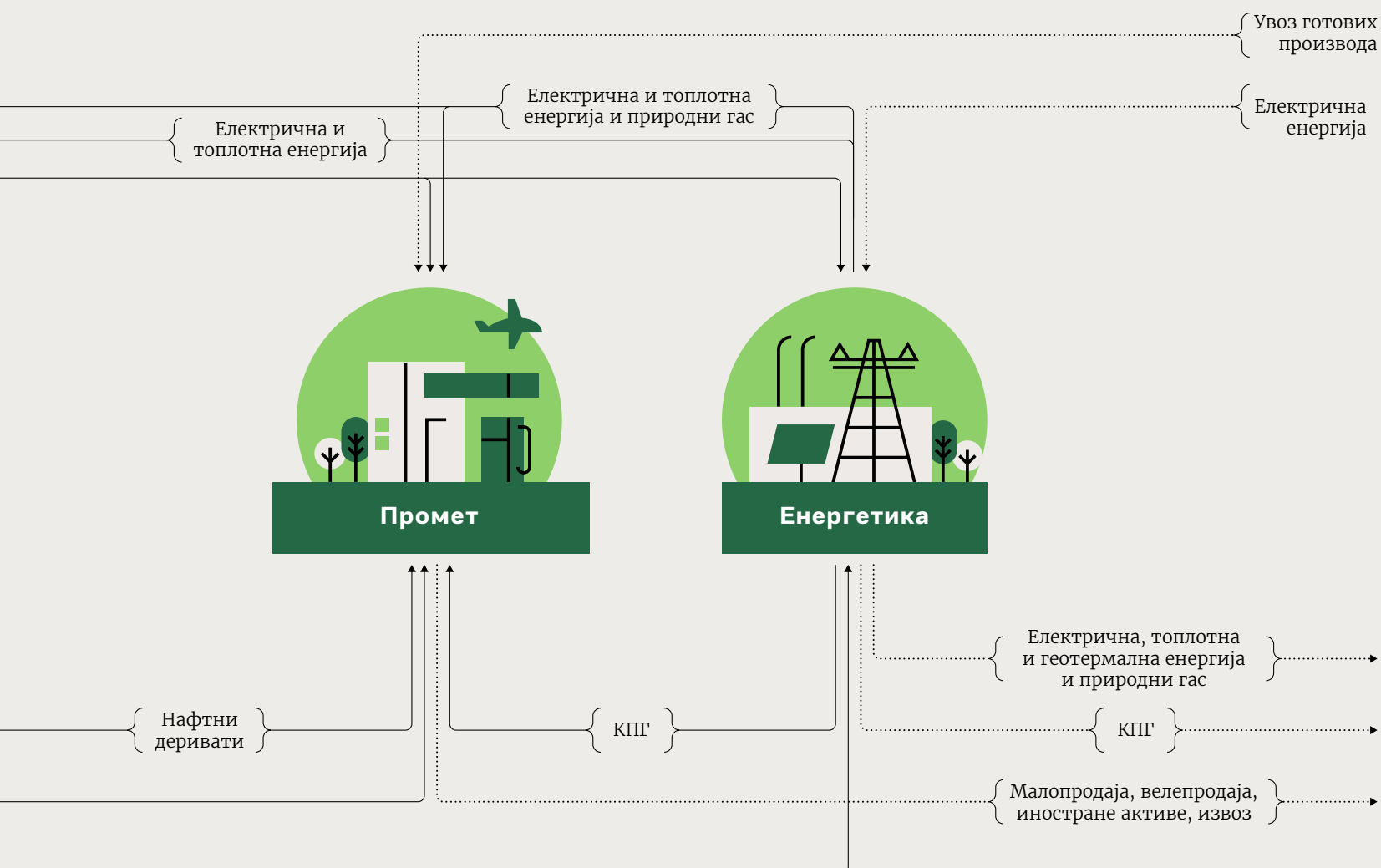
- Природни гас
- Компримовани природни гас
- Моторна горива
- Авио-горива
- Бункер горива
- Енергетска горива
- Мазива и уља
- Битумен
- Уља за ложење
- Петрохемијски производи
- Остали производи

Пословни модел

- Оскар квалитета 2017 – награда за пословну изврсност:
 - Апсолутни шампион у свим областима пословања
 - Компанија која има највећи број поена за целу историју постојања награде
- Награда „Капетан Миша Анастасијевић” за најбољу корпоративну одговорност
- Београдска берза – Златна плакета за најбоље односе са инвеститорима
- *Stevie International Business Award* – награда за најбољи сајт намењен информисању инвеститора
- Награда Привредне коморе Србије 2017 за остварене резултате у привређивању
- Топ 50 – Специјална награда за корпоративне комуникације за интерни портал НИС-а

Мисија

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

Визија

НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

Вредности

Професионалност

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

Позитивност и сарадња

Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других организационих делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Иницијатива и одговорност

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире у сфери интереса Компаније.

Заједнички резултат

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну узајамну помоћ и сарадњу запослених.

О извештају и принципима извештавања

Матрица материјалности

Извештај се фокусира на изазове у пословању НИС-а током 2017. године и на кључна питања везана за пословање, из угла Компаније и угла заинтересованих страна, која су дефинисана у матрици материјалности.

На двогодишњем нивоу се, кроз структурирани процес, у који су укључене кључне заинтересоване стране, врши ревизија матрице материјалности, како би дефинисана питања са сигурношћу представљала најважније тачке за пословање и будућност Компаније.

Компанија наставља да води активни дијалог са заинтересованим странама и да редовно сагледава питања која су од кључног интереса за обе стране. Извештај обухвата и додатне индикаторе који су битни за пословање НИС-а и заинтересованих страна, а који превазилазе захтеве за

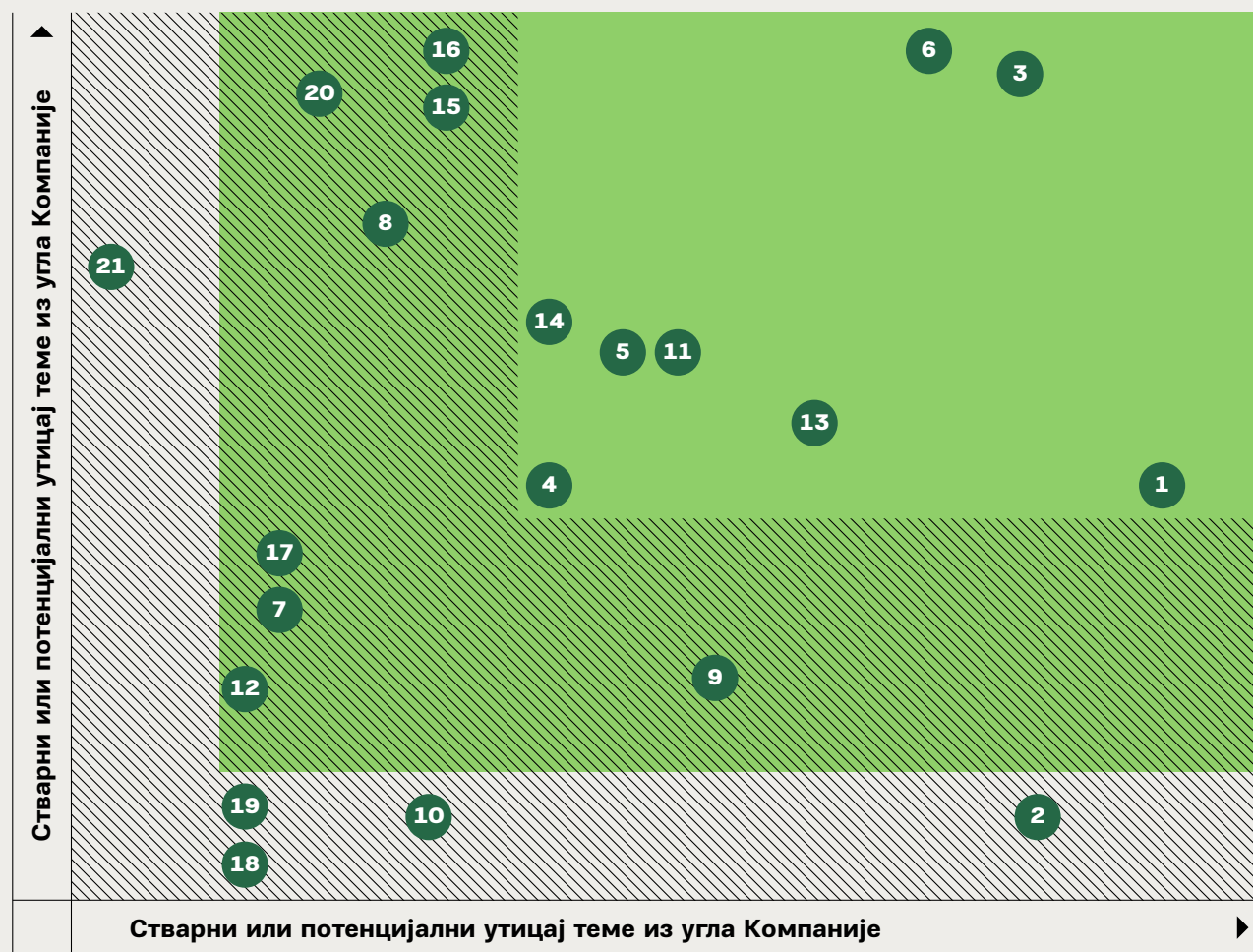
основни ниво извештавања према смерницама за извештавање GRI G4.

Као основ за припрему и израду Извештаја коришћена су следећа методолошка правила и принципи GRI смерница:

Материјалност

Уз поштовање принципа материјалности приликом избора питања, у Извештај су уврштена питања која суштински могу да утичу на процену и одлуке органа управљања и заинтересованих страна.

Као основ за израду Матрице материјалности коришћени су резултати истраживања рађених у форми интервјуа са свим заинтересованим странама, теме из извештаја о одрживом

ТЕМА	ЦИЉ*	ТЕМА	ЦИЉ*
1 Акцидентне ситуације	6, 15	12 Правна питања	8, 16
2 Економски показатељи	8, 13, 16	13 Резерве нафте и гаса	
3 Емисије у ваздух	12	14 Улагање и утицај на локалну заједницу	9, 11
4 Заштита и безбедност на радном месту	3, 8	15 Управљање водом	6, 12
5 Заштита и ремедијација земљишта	15	16 Управљање отпадом	6, 12
6 Квалитет производа	12	17 Управљање потрошњом енергије	7
7 Коришћени материјали	8	18 Управљање техничким средствима	3
8 Обновљиви извори енергије	7	19 Управљање транспортом	
9 Однос према запосленима	5, 8	20 Утицај на биодиверзитет и екосистем	15
10 Односи са добављачима	12, 16	21 Сарадња са образовним институцијама	4
11 Односи са потрошачима	16		

* Циљ одрживог развоја

развоју осталих међународних нафтних и гасних компанија, као и теме које су од значаја за заинтересоване стране, а које су препоручене у GRI смерницама.

Укљученост

У Извештају су заступљене све заинтересоване стране, а комуникација са њима је представљена у поглављу „Дијалог са заинтересованим странама“.

Одрживост

Извештај садржи податке и активности НИС-а на територији Србије. Кроз Извештај су приказани планови, који представљају тежњу Компаније ка одрживом развоју.

Потпуност

Подаци који су представљени у Извештају одnose се на 2017. годину, а тамо где је то било могуће, приказани су и упоредни подаци за 2016. годину. Финансијски и економски показатељи пословања су преузети из консолидованог финансијског извештаја (извор: Годишњи извештај 2017, НИС).

У извештају су представљена 83 индикатора и кроз њих су описане активности НИС-а које се односе на кључна питања везана за пословање, дефинисана у матрици материјалности.

Равнотежа

Информације, садржане у Извештају за 2017. годину, указују на остварене резултате и достигнућа Компаније, као и на тешкоће са којима се НИС суочавао током године. Објективним приказивањем информација пружа се могућност за давање како позитивних, тако и негативних оцена.

Упоредивост

Извештај је припремљен у складу са методологијом извештавања према GRI смерницама, чиме се омогућава поређење са претходним извештајима о одрживом развоју НИС-а и извештајима других компанија у земљи и иностранству.

Тачност

НИС у свом извештавању настоји да квантитативне и квалитативне податке представи са највећом могућом тачношћу. Извештај наводи изворе и методологију прикупљања података, а финансијски и економски подаци се могу пронаћи у Годишњем извештају НИС-а за 2017. годину.

Благовременост

Извештај се објављује сваке године и заинтересованим странама пружа могућност да благовремено доносе одлуке везане за Компанију и њено пословање.

Јасноћа

Извештај је прилагођен свим заинтересованим странама, тако што је текст написан јасно и разумљиво. Специфичност делатности НИС-а отежава потпуну јасноћу текста, нарочито у делу о заштити животне средине. Појмови и скраћенице који могу да изазову недоумице објашњени су у Речнику.

Поузданост

Процену усаглашености Извештаја са GRI смерницама, као и тачност наведених информација потврдила је независна ревизорска кућа „Ernst & Young“ у Србији.

Дијалог са заинтересованим странама

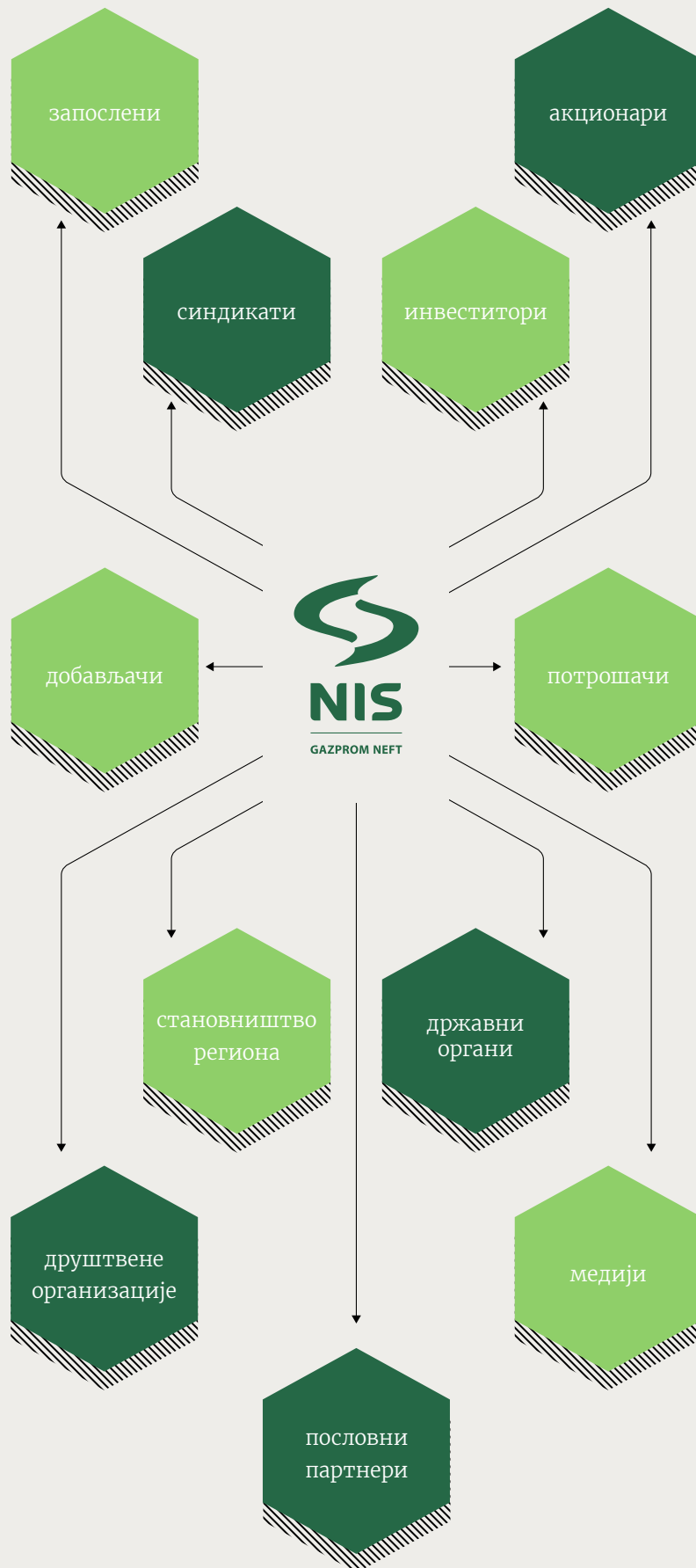
Транспарентно и правовремено обавештавање јавности о свим активностима НИС-а, као и неговање двосмерне комуникације са свим заинтересованим странама, нису само један од стратешких приоритета, већ су уобичајене активности Компаније.

Окосницу принципа одрживог развоја у НИС-у чине: транспарентност у пословању, одговоран однос према запосленима и заједници у којој НИС спроводи активности, заштита животне средине, рационална употреба природних ресурса и енергетска ефикасност, перманентна модернизација опреме и радних процеса у циљу побољшања квалитета производа и услуга. Такође, НИС континуирано улаже у развој друштва, посебно младих генерација као носилаца позитивне енергије и будућег развоја. Пажљиво пратећи растуће потребе заједнице и желећи да допринесе општем бољитку, НИС негује обострано корисну сарадњу са државним институцијама, локалним самоуправама, трговинско-економским субјектима, друштвеним, верским, политичким и другим невладиним организацијама у Србији и иностранству.

Приоритет Компаније у односима са пословним партнерима остаје поштовање Кодекса пословне етике* и транспарентност у пословању. Компанија настоји да уз олакшане процедуре оствари највише професионалне стандарде.

Чланство

Светски нафтни савет је највећа и најстарија невладина организација у области нафте и гаса, а његово национално тело је Национални нафтни комитет Србије, чији је оснивач НИС. Циљ овог тела је унапређење делатности у нафтно – гасној привреди у области одрживог развоја. Национални нафтни комитет Србије основан је у марту 2011. године.

* Више информација о Кодексу пословне етике доступно је на интернет-страници: <https://www.nis.eu/o-nama/informacija-o-kompaniji/kodeks-poslovne-etike>

НИС је члан више удружења и привредних комора у Србији и иностранству:

- Националног нафтног комитета Србије при Светском нафтном савету (WPC), од 2011. године,
- Савета страних инвеститора (FIC), од 2011. године,
- Привредне коморе Србије, од 1991. године,
- Америчке привредне коморе у Србији (AmCham Serbia), од 2014. године,
- Европског виртуелног института за интегрисано управљање ризицима (EU-VRI), од 2007. године,
- Нафтног комитета у Босни и Херцеговини, од 2016. године,
- Платформе за истраживање и иновације Европске Уније *Vision 2020: The Horizon Network*, од 2017. године,

Односи са акционарима и инвеститорима

Основни циљ НИС-а у односима са инвеститорима и акционарима је успостављање и развијање дугорочног односа, који је заснован на поверењу, кроз транспарентну објаву информација и двосмерну комуникацију.

НИС посебну пажњу поклања неговању односа са инвеститорима и акционарима, омогућајући им да на лак и једнак начин приступе свим релевантним информацијама о пословању Компаније, правима акционара, али и о свим другим значајним питањима. За комуникацију са овом групом заинтересованих страна одговорни су:

- Сектор за послове са мањинским акционарима, servis.akcionara@nis.eu
- Посебан Позивни центар за мањинске акционаре, на броју (011) 22 000 55
- Служба за односе са инвеститорима, Investor.Relations@nis.rs
- Посебан одељак корпоративног сајта „Инвеститори“, на адреси ir.nis.eu

Процес обавезног извештавања регулисан је посебним актима која регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама. Међутим, НИС у области информисања иде и корак даље, па Компанија редовно по завршетку сваког квар-

тала организује презентације остварених резултата, на којима представници највишег нивоа менаџмента, у директној комуникацији са инвеститорима, детаљно анализирају пословање и остварене резултате. Поред тога, НИС узима учешће на инвеститорским конференцијама, а врата Компаније су увек отворена за оне који желе да добију више информација на индивидуалним састанцима. Сваке године организује се Дан инвеститора, који се одржава у просторијама Компаније и на коме се увек представљају важни и значајни пројекти. Током 2017. године организоване су презентације о исплати дивиденде, са циљем да упознају акционаре са процедуром исплате дивиденде, упоредном анализом пословања НИС-а и нафтних компанија у окружењу, упоредном анализом кретања дивиденди, дивидендног приноса у НИС-у и нафтним компанијама у окружењу.

Значајан извор информација за све заинтересоване стране представља посебан део корпоративног сајта намењен инвеститорима и акционарима (<https://ir.nis.eu>), чији је дизајн током 2017. године знатно унапређен и коме је додат садржај у циљу бољег информисања и лакшег коришћења овог облика комуникације од стране акционара и инвеститора. Овај део НИС-овог корпоративног сајта је у 2017. години добио златну награду Stevie International Business Award, у категорији специјализованих интернет сајтова намењених информисању инвеститора и акционара. НИС је добитник и Златне плакете Београдске берзе за најбоље односе са инвеститорима у 2017. години. Ово престижно признање је Компанији додељено пети пут.

Корпоративни сајт

Информисање јавности о пословним и корпоративним активностима, као и о друштвено одговорним пројектима НИС-а, веома су важан сегмент двосмерне комуникације Компаније са заинтересованим странама. Све значајне информације објављују се и на сајту НИС-а (www.nis.eu), на три језика: српском, руском и енглеском. Поред тога, корпоративни сајт НИС-а посетиоцима чини лако доступне основне податке о Компанији, као и о њеним производима и услугама. На сајту се такође објављују и информације о слободним радним местима,

подаци о отвореним тендерима, набавкама и информације за потенцијалне партнере НИС-а. Посебан део сајта посвећен је инвеститорима. Када је реч о одрживом развоју, на сајту nis.eu доступне су електронске верзије свих до сада објављених извештаја, у којима јавност може да се детаљно информише о напорима НИС-а учињеним на пољу одрживог развоја од 2010. године када је компанија, као прва у Србији, представила такав документ. Такође, у последње две године НИС има праксу израде онлајн-верзије Извештаја о одрживом развоју, са садржајем прилагођеним свим мобилним уређајима. У 2017. години насловна страна корпоративног сајта је модернизована у складу са најсавременијим трендовима. Конципирана је и рубрика „Магазин“, у којој посетиоци имају могућност да прочитају стручне чланке о делатностима компаније. Корпоративни сајт Компаније је прилагођен коришћењу на свим

уређајима. Такође је појачано присуство НИС-а у онлајн-сфери и повећан број посета корпоративном сајту.

Потрошачки сајтови

НИС на малопродајном тржишту Србије и региона наступа са два брэнда – масовним брэндом НИС Петрол и премијум брэндом станица за снабдевање горивом GAZPROM. Како би се потрошачи лакше упознали са пословањем и локацијама наших станица за снабдевање горивом, као и са производима, услугама и акцијама које их очекују на највећој малопродајној мрежи у Србији покренути су интернет сајтови nispetrol.rs и gazprom-petrol.rs. Будући да је мрежа GAZPROM станица за снабдевање горивом, поред Србије, активна у још три државе региона (БиХ, Бугарској и Румунији) сајт те мреже је доступан у свим земљама пословања,

на језицима тих држава, као и на енглеском језику. На овом сајту потрошачи, поред осталог, могу сазнати све о карактеристикама и предностима коришћења премијум G-Drive горива.

Развој бизниса у области уља и мазива од великог је значаја за Компанију, која је на том пољу један од лидера у региону. Константно унапређење квалитета производа и примена иновација омогућили су да бренд NISOTEC заузме водећу позицију на тржишту Србије и учини значајан регионални искорак. На сајту овог бренда – nisotec.rs потрошачи могу да се упознају са комплетним асортиманом NISOTEC производа, добију детаљне податке о уљима, мазивима и техничким течностима, као и савете о припреми возила за зимске услове. На истом месту су им доступни мапа продајних места, списак овлашћених дистрибутера и препоруке за избор одређених производа.

У Србији и другим земљама пословања НИС годинама развија програм лојалности „Са нама на путу“, у циљу награђивања лојалности потрошача. На сајту www.sanapanarputi.rs потрошачи могу сазнати како да постану корисници овог програма и како да сакупљају и користе бонус поене, као и да се информишу о свим погодностима ове картице. На сајту су доступне и информације о текућим акцијама.

Друштвене мреже

Као компанија која тежи транспарентном обавештавању јавности о својим активностима и значајној интеракцији са потрошачима, НИС је присутан и на друштвеним мрежама: Facebook, LinkedIn, Twitter, Youtube и Instagram. Преко профила на друштвеним мрежама, посетиоци могу да се на занимљив и иновативан начин информишу о активностима НИС-а, учествују у наградним акцијама компаније и постану добитници вредних награда. Поред тога, од посебне важности за компанију је двосмерна комуникација и интеракција коју НИС остварује са својим пратиоцима на друштвеним мрежама.

Потрошачи могу да комуницирају са Компанијом и бесплатним позивом на број 08 0000 8888, као и слањем електронске поште на адресу office@nis.eu.

Интерна комуникација

Информисаност запослених и активан развој корпоративне културе су од кључне важности за достизање пословних циљева и унапређење пословања. Компанија користи различите канале информисања и велики број алата за промовисање корпоративних вредности и кључних тема.

Благовремено, отворено и тачно информисање запослених о свим актуелним темама, од резултата пословања, планова развоја, развоја и обуке кадрова, заштите на раду, до социјалног пакета и других повластица за запослене, директно утиче на развој корпоративне културе.

За потребе информисања запослених у Србији и региону, у НИС-у се користе штампани корпоративни медији, као што су месечни и квартални часописи на српском и енглеском језику, специјални додаци који се штампају уз часописе и друге публикације.

Запослени се информишу и путем електронских медија, од којих је најзначајнији интранет портал са више од 3.000 посетилаца дневно. Интранет портал НИС-а је добитник специјалне награде за корпоративне комуникације за 2017. годину часописа „PC Press“.

Поред тога, од електронских канала у употреби су инфомејл и различите врсте имејл обавештења. Због великог броја запослених који раде на терену и имају ограничен приступ електронској пошти, на више од 400 локација у Србији су постављене инфо-табле за информисање о текућим темама.

За постизање квалитетне и транспарентне комуникације, од кључне важности је двосмерна комуникација између руководилаца и запослених, коју називамо „повратна веза“. Повратна веза се у НИС-у постиже уз примену разних алата, попут програма каскадирања информација кроз састанке генералног директора са менаџерима првог и другог нивоа, као и састанке запослених са руководством, на којима сви имају прилику да отворено разговарају о свим важним темама. Директна питања руководству запослени могу да поставе и кроз рубрику „Питања руководству“ у корпоративним медијима.

У оквиру програма „Повратна веза“, од великог значаја за развој корпоративне културе је постојање и рад „СОС линије за пословну етику“ којом се спречава кршење Кодекса пословне етике. Путем посебне СОС телефонске линије и електронске поште запослени могу да пријаве уколико сумњају да је дошло до повреде Кодекса, попут случајева корупције, крађе, претњи, дискриминације, мобинга, административних преступа и ситуација које угрожавају здравље и безбедност људи. У циљу објективног и право-временог решавања пријава, све случајеве проверава координатор за примену кодекса корпоративне етике, као независни орган. Поред тога, одлуку о постојању кршења корпоративног кодекса, као и о мерама за отклањање последица и превенцију понављања сличних ситуација доноси савет за корпоративну културу и етику, у чијем саставу се налазе представници различитих организационих делова компаније.

СОС-линија

СОС-линија је интерни канал комуникације путем кога запослени могу да се консултују у вези са етичким нормама Компаније, као и да пријаве противзаконите или неетичке радње, односно радње које представљају кршење одредби Кодекса пословне етике.

СОС-линију је могуће контактирати путем броја телефона 021/481 5005 као и електронском поштом на soslinija@nis.eu. Поред тога уведене су и посебна телефонска линија и адреса електронске поште за пријаву случајева корупције у Компанији (телефон: 064/888 5888, адреса електронске поште: dkz.ia@nis.eu).

У току 2017. године није било утврђених случајева кршења етике пословног понашања у Компанији, пријављених путем СОС линије.

Циљеви одрживог развоја

Циљеви одрживог развоја представљају универзални позив за спровођење активности које ће зауставити сиромаштво, омогућити заштиту планете и обезбедити да сви људи уживају мир и просперитет.

Ових 17 циљева се заснива на успесима Миленијумских циљева развоја, који поред дефинисаних приоритета укључују и нове области, као што су климатске промене, економска неједнакост, иновације, одржива потрошња, мир и правда. Циљеви су међусобно повезани, тако да често кључ успеха једног подразумева решавање питања повезаних са другим циљем.

Циљеви су дефинисани у духу партнерства и прагматизма, како би се сада направили прави избори за побољшање живота, на одржив начин за будуће генерације. Они пружају јасне смернице и циљеве за све земље, да у складу са својим сопственим приоритетима и изазовима усвоје правац деловања. Циљеви се суочавају са основним узроцима сиромаштва и уједињују нас како би направили позитивне промене за људе и планету. Циљеви нам пружају заједнички план и агенду за решавање неких изазова који су претња нашем свету, као што су сиромаштво, климатске промене и сукоби.

ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

03 Добро
здравље

04 Квалитетно
образовање

05 Родна
равноправност

06 Чиста вода и
санитарни
услови

07 Доступна и
обновљива
енергија

08 Достојанствен
рад и економски
раст

09 Индустрија,
иновације и
инфраструктура

11 Одрживи
градови и
заједнице

12 Одговорна
потрошња и
производња

13 Акција за климу

15 Живот на
земљи

16 Мир, правда
и снажне
институције

3 Добро здравље

Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све, у свим добима

Заштита и унапређивање физичког и менталног здравља, спречавање повреда на раду и промовисање здравог начина живота, део су свакодневне бриге о добробити запослених у НИС-у. Предано се ради и на развоју услова за бављење спортом, те је у 2017. више од 2.000 запослених учествовало у рекреативним спортским активностима у 11 градова, у десетак спортова.

Посебно смо поносни на више од 200 запослених који су представљали Компанију на различитим такмичењима.

У складу са примерима најбоље праксе и препорукама релевантних организација, превентивна здравствена заштита је основа система управљања заштитом здравља запослених у НИС-у.

Са циљем заштите и унапређивања физичког и менталног здравља, спречавања повреда на раду, као и промовисања здравог начина живота, спроводе се следеће активности:

- Организација лекарских прегледа запослених
- Праћење, анализа и идентификовање мера за побољшање здравственог стања и добробити запослених
- Контрола, превенција и спречавање алкохолизма и наркоманије на радном месту
- Организација обука за пружање прве помоћи, указивање хитне помоћи лицима повређеним и оболелим у процесу рада, као и хитна медицинска евакуација
- Превенција пушења
- Унапређивање здравља запослених на радним местима са бенефицираним радним стажом
- Кампање подизања свести и друге здравствено образовне активности

Компанија самостално или у сарадњи са Министарством здравља, Управом за безбедност и здравље на раду, као и Управом за безбедност саобраћаја Републике Србије, на различите начине утиче на подизање свести код запослених везано за значај заштите здравља, и то путем обавезних корпоративних обука, семинара, из-

радом брошура, инфо-плаката, филмова, као и другим каналима комуникације.

Уведен је систем праћења и анализе одсуства са посла услед боловања или повреда на раду. Праћећи параметре добијених резултата одсуства са посла услед боловања и анализа лекарских прегледа, формирају се профили здравственог стања запослених, предлажу се програми одређених лекарских прегледа и кампање за побољшање здравственог стања, и у складу са тим се организују образовне кампање, обуке и семинари.

У циљу промоције здравља на радном месту израђени су филмови са саветима за запослене о превенцији седентарног начина живљења.

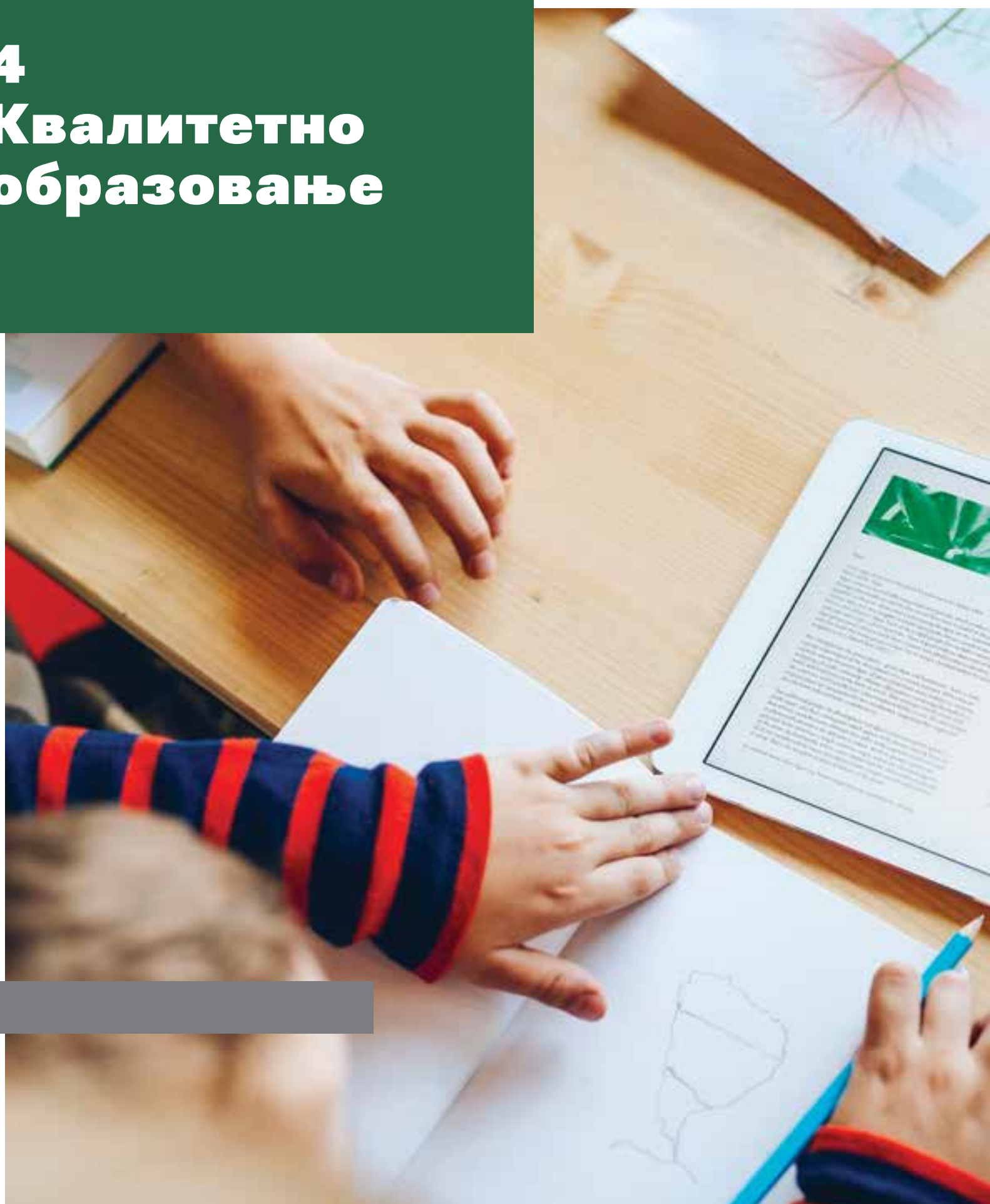
У оквиру програма превенције кардиоваскуларних болести постављени су аутоматски екстерни дефибрилатори у пословним центрима Компаније и обезбеђени су апарати за редовну контролу крвног притиска на преко 50 радних локација, а такође су проширени лекарски прегледи у циљу ране дијагностике срчаних проблема.

У Компанији се спроводи едукација запослених о одржавању здравља у различитим животним добрима, упознавањем са савременим начинима исхране, као и едукацијом везаном за рано откривање промена и канцерогених обољења, а такође и предавањима и радионицама на тему менталног здравља у циљу превенције утицаја стреса на здравље.

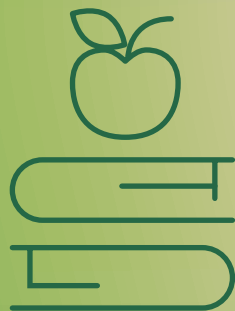
Веома битна ставка, у складу са HSE политиком, је развој корпоративног спорта и подршка запосленима да се баве великим бројем спорта, у терминима који су обезбеђени од стране Компаније. Током 2017. више од 2.000 запослених је учествовало у рекреативним спортским активностима у 11 градова, у преко 10 спортова. Посебно смо поносни на више од 200 запослених који су представљали Компанију на различитим такмичењима, како локалним, тако и у региону, али и на међународним спортским корпоративним дешавањима „Гаспром њефт“ породице у Киргизији и у Русији. Освојили су скоро 100 награда и признања за остварене спортске резултате најбољих НИС-ових рекреативаца у 10 спортских дисциплина.

4 Квалитетно образовање

Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења за све

„Енергија знања“ је енергент који најбоље покреће успех, а захваљујући том корпоративном програму НИС је постао прва компанија добитница „Светосавске награде“, коју за допринос образовању додељује Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Већ пет година, Компанија кроз програм „Енергија знања“ посебну пажњу посвећује улагању у будућност стипендирањем најбољих студената у Србији и иностранству и кроз континуирану сарадњу са високообразовним институцијама и научним друштвима у Србији.

У домену средњошколског образовања, настављена је сарадња са Техничком школом у Зрењанину. Реализована је стручна пракса за 60 ученика у Тренинг центру у Зрењанину, као и на објектима производње и локацијама бушаћих и ремонтних постројења. Министарство просвете је одабрало НИС-ов приступ организацији стручне праксе са средњошколцима, као један од иницијалних модела дуалног образовања у Србији. Прва генерација од 26 ученика, образовног профила „руководилац постројењима за добијање нафте и гаса“, током 2017. завршила је своје трогодишње школовање. Четрнаест ученика је засновало радни однос у Компанији, док је четворо ученика у процесу запослења. У 2017. потписани су и меморандуми о сарадњи са три средње стручне школе у Панчеву, којима се предвиђају опремање учионица за реализацију практичне наставе, као и акредитација новог студијског програма у складу са потребама Компаније.

У циљу промоције природних наука, НИС је у 2017. подржао и организовао, у сарадњи са надлежним научним друштвима, три националне олимпијаде знања из области природних наука: математике, физике и хемије. Компанија је била партнер и талентованим средњошколцима који су нашу земљу представљали на престижним међународним олимпијадама из наведених области, на којима су постигли одличне резултате: једна златна, девет сребрних и пет бронзаних медаља. Програм је подржао и одржавање финала српског такмичења из роботике на Универзитету у Новом Саду и одлазак победника на Европско такмичење роботичара у Француску.

Поред олимпијада из природних наука, посебна пажња посвећена је активностима које доприносе реафирмацији и популаризацији руског језика у Србији. У сарадњи са Славистичким друштвом Србије, Руским центром Фонда „Руски мир“, РЦНК „Руски дом“ и Руском школом при Амбасади РФ, организована је пета НИС-ова

олимпијада из руског језика. Наставили смо да пружамо подршку у реализацији двојезичне наставе и у отварању нових двојезичних српско-руских одељења у Србији. У склопу пројекта „Заједници заједно“ у јануару 2017. отворена је „паметна учионица“ за руски језик у Гимназији „Светозар Марковић“ у Нишу. Поред пет двојезичних одељења у ОШ „Јован Поповић“ у Новом Саду, настава на руском и српском језику се реализује у још четири одељења Алексиначке гимназије и три одељења Гимназије „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду. У циљу стручног усавршавања и сертификације педагошког кадра за руски језик, НИС је наставио активну сарадњу са РЦНК „Руски дом“ и Педагошким факултетом у Сомбору Универзитета у Новом Саду. Потписан је и Меморандум о сарадњи са Гимназијом у Пироту у циљу подстицања учења и развоја руског језика. Такође је и у 2017. подржан одлазак 25 ђака две двојезичне школе из Србије у камп Међународног дечјег центра „Артеку“ на Криму.

У циљу унапређивања услова за рад и спровођење наставних и научно-истраживачких активности, адаптирали смо и опремили 29 рачунарских учионица и 20 лабораторија у школама и на факултетима у Србији. Кроз програм „Заједници заједно“ отворена је нова лабораторија за физику у Првој београдској гимназији, као и парк знања и научна учионица у Нишу. У априлу је уприличено и свечано отварање модерне лабораторије за нафтно-петрохемијско инжењерство на Технолошком факултету Универзитета у Новом Саду.

Настављена је стратешка сарадња са универзитетима и факултетима у Србији и иностранству. Потписан је Меморандуми о сарадњи са Економским факултетом Универзитета у Београду, на основу кога се стипендира један студент на међународном програму основних академских студија „Економија и финансије“, који се реализује у сарадњи са Универзитетом у Лондону (Лондонска школа економије – LSE). Такође, током 2017. потписани су и нови меморандуми о стратешкој сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Филолошким факултетом Универзитета у Бања Луци, Институтом „Михајло Пупин“ у Београду и Организацијом српских студената у иностранству.

Настављена је и сарадња са партнерским образовним институцијама: Техничким факултетом „Михајло Пупин“ УНС, Високом техничком школом у Зрењанину, Технолошким факултетом УНС, Рударско-геолошким факултетом УБ и Универзитетом у Новом Саду.

У циљу унапређивања партнерских односа у домену реализације обука и курсева за запослене и реализације заједничких пројеката, појачана је сарадња у размени актуелних знања са факултетима. Тако су и у 2017. професори са партнерских институција одржали предавања НИС-овим експертима, а такође је реализован и низ гостујућих предавања НИС-ових стручњака на Економском факултету УБ, Техничком факултету „Михајло Пупин“ и Технолошком факултету УНС.

У циљу допуне наставног програма, НИС је организовао бројне студентске стручне праксе и теренске посете НИС-у, које су обухватале презентацију НИС Групе и пословних процеса, као и обилазак постројења. У 2017. организована је друга посета НИС-у и Рафинерији нафте Панчево за 30 академица MBA програма Универзитета Јејл. Такође је реализована једнодневна посета Новом комплексу у Зрењанину, Рафинерији нафте Панчево и НП Јерменовци за 76 студената студијског програма „Инжењерство нафте и гаса“ Рударско-геолошког факултета УБ, 91 студента смера „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса“ Техничког факултета „Михајло Пупин“, као и за 30 студената студијског програма „Нафтно-петрохемијско инжењерство“ Технолошког факултета УНС. У 2017. реализоване су и летње стручне праксе за 43 НИС-ова стипендиста из Србије и Русије, 42 студента Техничког факултета „Михајло Пупин“, 12 студената „нафташких факултета“ из Републике Српске и БиХ, три студента са Рударско-геолошког факултета УБ, смер „Геофизика“, као и праксе за ђаке Техничке школе Зрењанин. Програм „Енергија знања“ помогао је и одлазак 14 студената прве генерације студијског програма „Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса“ са Техничког факултета „Михајло Пупин“ на стручну праксу на Државном техничком универзитету у Ухти.

У школској 2016/2017. години НИС је имао закључена 43 уговора о стипендирању са најуспешнијим студентима који се школују на циљаним факултетима Универзитета у Београду и Новом Саду, али и на престижним универзитетима за нафту и гас у Русији. Нарочито смо поносни на успехе наших стипендиста: Андрије Аврамовића, стипендисте програма „Енергија знања“ и студента 3. године Руског државног универзитета за нафту и гас „И. М. Губкин“ у Москви који је проглашен за најбољег страног студента Руске Федерације за 2017, Милана Крстајића, једног од најбољих студената Тринити колеџа на Универзитету Кембриџ и Небојшу Обркнежева, најбољег мастер студента на Ухтинском државном техничком универзитету. У 2017. НИС је запослио троје својих стипендиста.

Компанија НИС је током 2017. узела активно учешће на конференцијама чија је тема дуално образовање у Србији, а које се реализују уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Привредне коморе Србије. НИС је био домаћин завршне конференције ВАЕКТЕЛ, у оквиру европског ТЕМПУС пројекта. Организоване су и стручне трибине, као и Дан НИС-а на Техничком факултету „Михајло Пупин“ и Техничкој школи Зрењанин. Представници НИС-а учествовали су и у реализацији пројекта Машинског факултета Универзитета у Београду „Подршка повећању запошљивости младих“, кроз програм едукације и менторства, намењен студентима ради стицања основних пословних вештина. Програм „Енергија знања“ и његови стипендисти учествовали су на другом Међународном форуму за нафту и гас који је одржан на Руском државном универзитету за нафту и гас „Губкин“ у Москви, а програм је представљен и на највећем фестивалу младих у Сочију, у оквиру Националног комитета Србије, који су подржали Влада Републике Србије и Министарство омладине и спорта.

У децембру 2017. године, поводом свечане прославе пете годишњице програма „Енергија знања“, у сарадњи са Exit фондацијом, организована је панел дискусија на тему „Подршка младим талентима Србије – немогућа мисија, да или не?“, на којој је закључено да је задржавање младих стручњака и улагање у њихово образовање један од приоритета Србије, али и НИС-а.

5 Родна равноправност

Постићи родну равноправност и оснаживати жене и девојчице

Унапредити родну равноправност и положај жена и мушкараца у Републици Србији, допринети повећању улога жена у пословном одлучивању и друштву уопште

Креирање радног амбијента у коме сваки запослени, без обзира на пол, расу, националну или верску припадност, може да оствари свој пуни потенцијал, као и спречавање било које врсте дискриминације и прављења неоправдане разлике између запослених, кандидата за запослење, пословних партнера и потрошача, стратешки су приоритети у пословању НИС-а.

НИС послује у складу са високим стандардима корпоративне одговорности и посвећен је принципима пословне етике, законитог понашања и поштовања људских и радних права.

Компанија у свом пословању обезбеђује амбијент у коме сваки запослени може у пуној мери да искаже свој потенцијал и спречи свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према запосленима, кандидатима, пословним партнерима, добављачима, клијентима и осталим трећим лицима са којима Компанија има пословну сарадњу.

НИС послује у складу са високим стандардима корпоративне одговорности и посвећен је принципима пословне етике, законитог понашања и поштовања људских и радних права. У пословању се инсистира на примени високих стандарда за правично и безбедно радно окружење за све запослене, као и све оне са којима НИС послује. Компанија настоји да обезбеди радно окружење у коме се безусловно поштују људска права загарантована Уставом Републике Србије, потврђена међународним уговорима и законима којима се уређује област забране дискриминације и равноправности, као и права запослених гарантована Законом о раду, Колективним уго-

вором и интерним актима Компаније, а све у складу са одредбама Декларације УН о људским правима и Декларације МОР о основним принципима и правима на раду.

Све пословне активности у НИС-у спроводе се без обзира на расу, боју коже, порекло, држављанство, националну припадност или етничко порекло, језик, верска или политичка убеђења, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, имовинско стање, рођење, генетске особености, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, осуђиваност, старосну доб, изглед, чланство у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Препознајући значај спречавања дискриминације у области радних и људских права, НИС изражава посебну спремност и посвећеност да:

- обезбеди једнаке могућности за заснивање радног односа свим кандидатима и кандидаткињама који конкуришу за посао;

- пријаве кандидата за посао разматра и оцењује без обзира на лична својства кандидата и кандидаткиња и цени искључиво компетенције у вези са захтевима конкретних послова;
- у огласима за посао истиче само оне потребне квалификације и особине кандидата и кандидаткиња које су у непосредној вези са обављањем радних задатака конкретног радног места;
- у огласима за посао које објављује, када је то пригодно, посебно мотивише кандидате и кандидаткиње из посебно осетљивих група;
- у огласима за посао користи родно осетљив/неутралан језик и
- објављује огласе за посао у различитим приступачним форматима и на местима где их могу видети различите групе кандидата и кандидаткиња.

У намери да се обезбеди ефикасно остваривање права на правичне услове рада, НИС се обавезао да сваки запослени буде у писаној форми обавештен о свом радно-правном статусу. У том смислу извршена је усклађеност са законским

и подзаконским актима и пословним стандардима у погледу радног времена, одмора, зарада, бенефиција и сл. Систем управљања зарадама уређен је по принципу интерне праведности и екстерне конкурентности и усклађен са међународном методологијом процене радних места, односно послова, чиме се смањује могућност дискриминације запослених. НИС подржава слободу синдикалног удруживања запослених и колективног преговарања и такође сарађује са репрезентативним синдикатом.

У случају да постоји сумња да се над запосленим врши дискриминација, запослени може да се обрати линијском руководиоцу, HR бизнис партнеру организационог дела коме припада или путем СОС линије (soslinija@nis.eu) и да достави све релевантне доказе који потенцијално указују на постојање дискриминације. Након прикупљања, документација се прослеђује тиму за радно право, која након провере информише надлежне о основаности пријаве и о предузимању даљих активности уколико је пријава основана.

6

Чиста вода и санитарни услови

Обезбедити приступ пијаћој води и добре санитарне услове за све

Стално унапређивање пречишћавања отпадних вода није само поштовање домаће и европске регулативе, већ и темељно опредељење НИС-ове политике бриге о животној и радној средини.

Током 2017. уграђено је 14 нових сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода на станицама за снабдевање горивом, а пет постојећих сепаратора је замењено током изградње нових станица за снабдевање горивом са претходним рушењем постојеће.

Током 2017. настављена је рационална потрошња воде, водећи рачуна о коришћењу најмање осетљивих водозахвата, мониторинг квалитета подземне воде, као и отпадне воде пре испуштања, утврђивање и унапређивање ефикасности пречистача отпадних вода, поновно коришћење повратног кондензата у Рафинерији нафте Панчево и утискивање комплетно издвојене слојне воде током експлоатације нафте.

Предуслов стратешког управљања отпадним водама јесте сагледавање свих процеса у којима се оне генеришу, са квалитативног и квантитативног аспекта, постојећих и недостајућих постројења за пречишћавање отпадних вода и реципијената у које се испуштају. Из овог разлога, у 2017. урађена је студија Анализа постројења/уређаја за пречишћавање отпадних вода у НИС-у и сагледавање потреба за изградњом нових и реконструкцијом или оптимизацијом постојећих, у циљу задовољења захтева законске

регулативе у области заштите вода и заштите животне средине. Студија обухвата све организационе делове, са приоритизацијом будућих активности, у циљу унапређивања постојећег стања и задовољења не само домаће, него и европске законске регулативе у овој области.

Током 2017. уграђено је 14 нових сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода на станицама за снабдевање горивом, а пет постојећих сепаратора је замењено током изградње нових станица за снабдевање горивом са претходним рушењем постојеће. Тако је достигнут број од 300 сепаратора (на 89% станица за снабдевање горивом), док је уградња недостајућа 34 сепаратора планирана у наредном периоду. Уграђен је и сепаратор са коалесцентним филтером на новом сервисном комплексу у Зрењанину, а постројење за пречишћавање отпадне воде на депонији отпадне исплаке у Новом Милошеву је пуштено у рад.

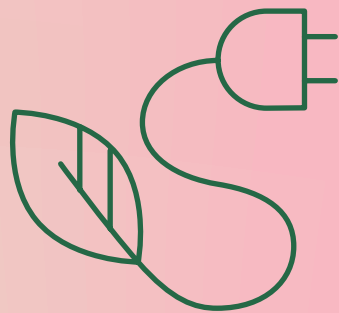

7

Доступна и обновљива енергија

Обезбедити приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све

Енергетска политика НИС-а почива на осмишљеном развојном и инвестиционом концепту који унапређује енергетску ефикасност у свим производним процесима, омогућава очување природних ресурса и улагање у обновљиве изворе енергије.

Енергетска политика коју Компанија доследно спроводи првенствено почива на енергетском менаџменту, осмишљеном развојном и инвестиционом концепту који, поред побољшања енергетске ефикасности у свим производним процесима, постројењима и објектима, смањења енергетских трошкова и повећање конкурентности Компаније, подразумева и смањење емисије гасова стаклене баште и очување природних ресурса. Као обвезник СЕМ (система енергетског менаџмента) Републике Србије, системским управљањем енергијом у складу са захтевима међународног стандарда ISO 50001, рационализује се коришћење и потрошња енергије, како би се успешно одговорило законским захтевима који се постављају пред Компанију.

Спровођењем мера дефинисаних Програмом (3-годишњи планови) и Акционим планом (једногодишњи детаљни план мера и очекиваних ефеката), енергетске перформансе Компаније се унапређују, посебно у областима у којима је потрошња енергије велика (рафинеријска прерада, производња енергената за сопствене потребе, истраживање и производња нафте и гаса).

Захваљујући успостављеном систему мониторинга и анализе потрошње енергије, као и одговарајућем систему обука запослених, информисаности на свим нивоима, обезбеђује се подршка оперативном управљању енергетским системима и доношењу одлука у области енергетског менаџмента. Енергетске перформансе Компаније се прате и анализирају преко дефинисаних енергетских индикатора, чији се тренд прати од 2013. године.

Развојна политика Компаније и модернизација свих пословних сегмената НИС-а усмерена је на примену најбољих светских пракси у овој области. Стратешка инвестициона опредељења НИС-а усмерена су на реализацију пројекта Дубоке прераде са технологијом одложеног коксовања, где се кроз максимално повећање продукције белих деривата достиже и највиши ниво оптимизације свих трошкова, укључујући, пре свега, енергетске.

Заједничким пројектом НИС-а и „Гаспром Енергохолдинга“ за изградњу гасне Термоелектране-Топлане у Панчеву, капацитета преко 140

MW обезбедиће се поуздано снабдевање Рафинерије топлотном енергијом, уз прихватљиву цену и уз најмање могуће негативне утицаје на животну средину. Термоелектрана-Топлана у Панчеву ће располагати и довољним капацитетом да значајне количине електричне енергије пласира на тржиште. Продаја електричне енергије је у 2017. години повећана за приближно 15% у односу на продају остварену у 2016. години.

Каптажни гас који се спаљивао на бакљи, због тога што својим карактеристикама не задовољава квалитет прописан за пуштање у гасну мрежу, користи се као енергент у когенерационим електранама од 2013. године. Данас се когенерациона постројења налазе на 9 локација, а укупна инсталисана снага ових постројења је преко 14 MW. Примена когенерационих електрана обезбедила је смањење трошкова набавке енергената за потребе објеката инфраструктуре, као и присуство НИС-а на тржишту електричне енергије од 2014.

Уз рационалан однос према енергији и оптимално коришћење природних ресурса, свакако треба поменути и пројекте у области монетизације гаса, односно изградњу постројења за компримовани природни гас за veleпродају, које је НИС отворио на Палићу и на гасном пољу Острово код Пожаревца. Тиме је омогућио снабдевање овим енергентом индустријских потрошача који нису на гасној инфраструктури и који су као енергент користили угаљ или мазут.

У области обновљивих извора енергије НИС даје свој допринос испуњењу обавезе Републике Србије да до 2020. обновљивом енергијом покрије 27% бруто финалне енергетске потрошње.

У НИС-у се посебна пажња поклања развоју обновљивих извора енергије, пре свега геотермалне енергије. Развој обновљивих извора енергије, искоришћења геотермалних ресурса НИС-а спроводи се реализацијом пројекта проширења геотермалних капацитета. Примена геотермалне енергије за потребе грејања зграда, за грејање санитарне воде, отворених и затворених базена, стакленика, у индустрији значајно је порасла последњих година. Коришћење геотермалне енергије омогућава смањење трошкова набавке енергената за потребе

грејања објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство НИС-а на енергетском тржишту Србије. Пројекти из области обновљивих извора енергије, геотермалне енергије значајно утичу на повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је увођење праксе рационалног коришћења енергије и повећања енергетске ефикасности, као и имплементација нових технологија којима се смањује потрошња енергије.

Посебно треба нагласити учешће Компаније у развоју пројекта производње електричне енергије из енергије ветра. НИС заједно са партнери-

ма финансира и учествује у пројекту Ветропарк Пландиште, где се планира изградња ветрогенератора снаге близу 100 MW и производња до 290 GWh годишње.

У складу са захтевима Европске уније и Енергетске заједнице, наша компанија се припремила и за намешавање биогорива са најквалитетнијим дизелом Евро 5 квалитета. Овај пројекат је у Рафинерији Панчево завршен и тестиран пре две године. Започете су припреме и за намешавање биокomпоненти у моторне бензине Евро 5 квалитета.

8 Достојанствен рад и економски раст

Промовисати инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојан рад за све

Препознатљивост НИС-а као једног од најпожељнијих послодаваца у Србији, резултат је сталне брига о условима рада, професионалног развоја и програма бенефиција које пружа својим запосленима.

НИС група је један од највећих послодаваца у Србији и региону и ангажује око 11.000 радника, који долазе из 20 држава света. На тржишту рада НИС је препознат као један од најатрактивнијих и најпожељнијих послодаваца. Као лидер на регионалном енергетском тржишту, НИС тежи да и његови запослени буду лидери у областима којима се баве и у могућности да у потпуности испуне све захтеве модерног пословања.

НИС група је један од највећих послодаваца у Србији и региону и ангажује око 11.000 радника, који долазе из 20 држава света. На тржишту рада НИС је препознат као један од најатрактивнијих и најпожељнијих послодаваца. Као лидер на регионалном енергетском тржишту, НИС тежи да и његови запослени буду лидери у областима којима се баве и да буду у могућности да у потпуности испуне све захтеве модерног пословања.

Због тога је НИС само у 2017. у развој знања, вештина и способности запослених уложио 196 милиона динара. Основни циљ НИС-а је да за своје запослене креира амбијент у коме ће они моћи да остваре своје потенцијале у потпуности.

НИС Корпоративни универзитет је током 2017. наставио да развија систем континуираног учења, унапређивања менаџерских и лидерских вештина и развоја компетенција запослених у складу са светским стандардима. Комбинованим приступом учењу (Blended Learning approach), који поред класичних тренинга у учионици (in class) подразумева коришћење савремених алата и методологија рада, попут е-learning обука, радионица, сесија и бизнис симулација, развојне активности су у потпуности прилагођене стварним потребама запослених.

У 2017. програмима Корпоративног универзитета присуствовало је преко 1.500 запослених, на позицијама од нивоа директора дирекције до нивоа специјалисте.

Програми лидерства прате каријерни развој запослених, од тренутне позиције на којој се запослени налази, до следећег нивоа напредовања у организацији. У оквиру Корпоративног универзитета, током 2017. године, акценат је стављен на повећање броја тема тренинг програма и укључивање већег броја запослених у програм Универзитета у односу на претходну годину. Садржај сваког тренинга је резултат сарадње са реномираним пословним школама из земље и региона, партнерима за тренинг и развој и водећим предавачима. Оваквим приступом се остварују бројне користи, од заједнички осмишљених тренинга у складу са потребама Компаније, преко специфичних програма за сваки ниво у организацији, увођења признатих тренинг методологија, до издавања сертификата.

Истовремено се наставља са развојем коучинг и менторинг културе, кроз тренинге сертификоване од стране светски признатих организација.

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, а у 2017. потписан је нови Колективни уговор за запослене у НИС-у, захваљујући којем Компанија наставља да буде међу лидерима у Србији и региону по социјалном пакету и бенефицијама које пружа својим запосленима. Усвајањем новог Колективног уговора НИС је успео да задржи позицију послодавца чији Колективни уговор служи као модел и узор другим послодавцима.

9

Индустрија, иновације и инфраструктура

Изградити модерну инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и неговати иновативност

У свету у коме се технологија
рапидно мења, НИС свој даљи развој
темељи на примени иновативних
решења у свим пословним
сегментима, имплементацији
модерних технологија и
дигитализацији пословања.

Међу кључним стратешким пројектима НИС-а је и модернизација прерађивачких капацитета у Панчеву, чији је циљ остварење бизнис ефеката, али и еколошких бенефита за запослене и најширу заједницу.

НИС позицију лидера на тржишту заснива на непрестаном увођењу иновативних технологија, имплементацији савремене опреме и процеса у свим областима пословања, од истраживања нафте и гаса до управљања људским ресурсима, као и на константном унапређивању квалитета производа и услуга. Као одговорна компанија, којој су потрошачи на првом месту, НИС стално тежи да грађанима балканског региона испоручи унапређене производе и чисту енергију, а да истовремено смањи штетне утицаје на животну средину. Због тога је употреба савремених технологија приоритет НИС-а у свим сегментима пословања.

Међу кључним стратешким пројектима НИС-а је и модернизација прерађивачких капацитета у Панчеву, чији је циљ остварење бизнис ефеката, али и еколошких бенефита за запослене и најширу заједницу. Капитални пројекат друге фазе модернизације Рафинерије у Панчеву је пројекат „Дубока прерада“, односно изградња постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања, чија је реализација најављена за крај 2019. Завршетком овог пројекта, у који ће бити

уложено више од 300 милиона евра, Рафинерија у Панчеву биће једна од најмодернијих у Источној Европи. Изградњом постројења биће повећана дубина прераде до нивоа од изнад 95%, што је у рангу најбољих светских рафинерија. То уједно значи да престаје производња високосумпорног мазута, а повећава се производња најквалитетнијег бензина и дизела, као и течног нафтног гаса. Ново постројење ће омогућити да се у асортиман производа Рафинерије нафте у Панчеву уврсти и кокс, који се тренутно увози у Србију. Основни еколошки значај овог пројекта је у томе што на српском тржишту неће више бити горива које при сагоревању узрокује емисију значајних количина сумпорних једињења у атмосферу. Такође ће бити додатно смањена емисија прашкастих материја, а повећана енергетска ефикасност Рафинерије, као и безбедност производних процеса.

Једна од активности Компаније је и пројекат Модернизације и реконструкције Складишта нафтних деривата Ниш, Нови Сад и Смедерво. Пројектом је предвиђена ревитализација складишних капацитета НИС-а, у циљу сма-

њења трошкова рада и губитака нафтних деривата, аутоматизације технолошких процеса, побољшања ефикасности пословања. Пројекат ће обезбедити побољшање индустријске и еколошке безбедности и смањење ризика експлоатације у складу са прописима Републике Србије и директива ЕУ.

Приоритет НИС-а је и изградња Термоелектране-топлате (ТЕ-ТО) на локацији Рафинерије нафте Панчево. У сарадњи са компанијом „Гаспром енергохолдинг“ НИС је у 2017. години потписао уговор са „Shanghai Electric Group“ о изградњи ТЕ-ТО, а у реализацију овог пројекта биће уложено око 180 милиона евра. Почетак рада новог постројења, које ће производити еколошки чисту енергију, планиран је за 2020. Пројектом се предвиђа изградња станице за когенерацију на бази технологије парно-гасног циклуса, са истовременом производњом електричне и топлотне енергије. Та технологија је тренутно најбоља са аспекта енергетске ефикасности и еколошких карактеристика. Електрична енергија ће, пре свега, бити коришћена за растуће потребе Рафинерије, али ће остатак

струје бити упућиван у дистрибутивни систем Србије, што ће бити додатни допринос НИС-а енергетској стабилности државе. Електрана ће годишње производити око 1.400 GWh електричне енергије, што је довољно за годишње снабдевање око 230.000 просечних домаћинстава.

За даљи развој НИС-а од великог је значаја увођење нових технологија, као и дигитализација процеса производње. То ће истовремено бити и одговор на изазове савременог тржишта, где појава нових технологија рапидно мења навике потрошача. Један од важних пројеката који ће се реализовати у наредном периоду је и дигитална трансформација пословања и НИС ће у 2018. започети израду Концепта дигиталне трансформације. Од конкретних пројеката, НИС је већ дигитализовао комплетну базу информација о бушотинама и сада се анализе обављају неколико пута брже него раније. Поред тога, увођење нових технологија уједно ће бити један од начина да се у Компанију привуку млади стручњаци који ће бити кадровска база за даљи развој НИС-а.

11

Одрживи градови и заједнице

**Учинити градове и људска
насеља инклузивним, безбедним,
прилагодљивим и одрживим**

**Пословне успехе преточити у
општи бољитак, подржати развој
заједнице**

Стратешко опредељење НИС-а у сегменту друштвено одговорног пословања усмерено је на развој заједнице у којој послује, подршку младим талентима и промоцију истинских вредности у друштву, а само у 2017. години издвојено је преко 370 милиона динара за ове пројекте широм Србије.

Као једна од највећих компанија у Србији, НИС је свестан одговорности према заједници у којој послује. Због тога настоји да своје добре пословне резултате преточи у енергију за позитивне промене. Друштвена одговорност НИС-а није само део корпоративне стратегије, већ израз чврсте решености свих запослених да дају свој допринос општем друштвеном напретку. Под слоганом „Будућност на делу“ НИС подржава развој културе, спорта, промовише здраве начине живота, ради на унапређењу квалитета образовне инфраструктуре и сарађује са научним и образовним установама, ради на побољшању услова живота у локалним заједницама, подржава талентоване појединце да у потпуности развију своје таленте.

НИС је већ годинама водећи социјални инвеститор у Србији. Само у 2017. години у друштвено одговорне пројекте широм Србије уложено је више од 370 милиона динара. Напори НИС-а усмерени су на промоцију истинских вредности, па тако компанија традиционално подржава развој позоришне уметности и дечјег стваралаштва, афирмацију културе и уметности Балканског региона, као и младе таленте. НИС такође доприноси и развоју инфраструктуре у овој области, па је тако, између осталог, подржао уређење дела Дечјег културног центра у Београду. У жељи да подржи уметност младих и развој савременог стваралаштва НИС је финансирао израду мурала у центру Београду на тему „Зелени град – нова енергија“.

Поред тога, напори НИС-а усмерени су на развој спортске инфраструктуре широм Србије, како би се што већем броју грађана омогућило бесплатно бављење спортом, што је од велике важности за здравље нације. У тој области НИС је посебно фокусиран на подршку правилном развоју најмлађе популације и организује бројне манифестације које међу децом популаришу спорт и здрав начин живота. Једна од таквих акција је и бесплатна НИС-ова „Отворена школа тениса“ коју компанија организује у сарадњи са Тениским савезом Србије. Такође, НИС жели да укаже и на значај витешког надметања и толеранције и већ годинама учествује у реализацији акције „Спортом против насиља“ кроз коју је прошло више од 30.000 малишана широм Србије.

Када је реч о популаризацији науке међу младима и побољшању услова да се млади баве науком у Србији, НИС, између осталог, подржава Истраживачку станицу „Петница“, као регионални расадник талената и једну од најважнијих научно-образовних институција. У складу са својим опредељењем да је улагање у образовање инвестиција у будућност, НИС је од 2009. године један од најзначајнијих партнера „Петнице“, те поред финансијске подршке и подршке у набавци савремене опреме за младе научнике и стручњаци Компаније учествују као предавачи на семинарима у овој институцији.

Такође је важно истаћи да запослени НИС-а масовно учествују у филантропским и хуманитарним акцијама чији су циљеви подршка рањивим категоријама друштва и јачање еколошке свести. У 2017. години изведено је седам волонтерских акција са учешћем запослених НИС-а. Поред континуиране акције „Чепом до осмеха“, запослени и представници топ менаџмента учествовали су у уређењу дела Ботаничке баште, сређивању парка „Ђуро Стругар“ у Београду, као и у чишћењу дела Делиблатске пешчаре и потока на Фрушкој гори. Поред тога, организовано је и дружење са децом у дому „Ветерник“, док су запослени НИС-а припремили новогодишње пакетиће за децу која се лече у Дечјој клиници „Тиршова“ и Дечјој болници у Новом Саду, као и за штићенике Центра у Звечанској улици у Београду. У акцији паковања празничних пакетића за најмлађе учествовали су и генерални директор и топ менаџмент Компаније. Запослени НИС-а су иницирали и акцију током које су у синергији са самом Компанијом и потрошачима прикупљена средства за набавку савремених медицинских апарата и опреме за Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине у Новом Саду. Тиме је Компанија наставила са подршком медицинским установама које су од виталног значаја за друштво, јер су претходно обезбеђена средства за унапређење рада Универзитетске дечје клинике „Тиршова“ у Београду. Поред ове акције, НИС је у 2017. уручио и донацију Центру за заштиту одојчади, деце и омладине у Београду и тиме наставио дугогодишњу традицију подршке значајним јавним установама покренуто на иницијативу запослених.

НИС је посебно поносан на сарадњу са 11 локалних заједница у Србији која траје од 2009. године. Ово партнерство које се оснажује из године у годину, до сада је резултирало успешном реализацијом више од 900 пројеката вредних преко милијарду динара. Ови пројекти значајно су унапредили живот становника Београда, Новог Сада, Ниша, Чачка, Зрењанина, Панчева, Кикинде, Кањиже, Новог Бечеја, Србобрана и Житишта. У 2017. години фокус програма сарадње са локалним заједницама био је на капиталним пројектима који ће имати дугорочан значај за целу заједницу. Тако је НИС подржао реализацију 42 пројекта вредна 110,5 милиона динара из пет области – спорта, културе, екологије, науке/образовања и јавног здравља и социјалне заштите. У складу са циљевима сарадње, на основу анкетног истражи-

вања грађана у локалним заједницама, као и увида у стратешке планове, у сваком граду или општини финансирано је до пет пројеката, изабраних на конкурс, који су од приоритетног значаја за најширу популацију у тим срединама. У свакој локалној заједници изабране су по три области у оквиру којих су заинтересовани могли да пријављују своје предлоге. На тај начин НИС подржава изградњу дечјих игралишта, реконструкцију значајних установа и објеката, унапређење спортске инфраструктуре, ствара боље услове за младе уметнике, јача образовно-научну инфраструктуру и доприноси развоју заједнице. Реализацијом ових пројеката НИС на делу исказује своје опредељење да пословне успехе Компаније искористи и за позитивне друштвене промене и свеопшти напредак.

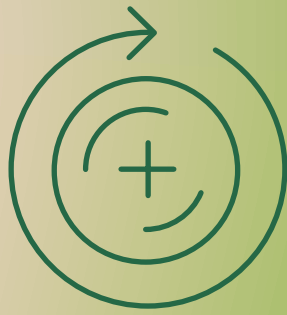

12

Одговорна потрошња и производња

Обезбедити одрживе облике потрошње и производње

Циљ НИС-а су радни процеси без повреда људи и без негативних утицаја на животну средину. У пројекте заштите животне средине је само у 2017. уложено 479 милиона динара, а еколошки аспекти пословних активности усклађени су са најбољом светском праксом.

НИС је уложио више од 12,78 милијарди динара у пројекте заштите животне средине. Само у 2017. издвајања за ту област износила су 479 милиона динара, а еколошки аспекти радних процеса у Компанији усклађени су са најбољом светском праксом.

Производња и прерада сирове нафте обухвата сложене процесе који су са еколошког аспекта велики изазов. Како би се утицај наших активности на животну средину смањило на минимум, неопходно је идентификовати изворе загађења, врсте и количине загађујућих материја које се испуштају у медијуме животне средине – ваздух, воду и земљиште, сагледати њихове путеве транспорта и последице за екосистем (биотоп и биоценозу) на локацијама на којима послујемо и у њиховим зонама утицаја.

Протекла 2017. је проглашена Годином екологије у ГПН-у, а НИС се придружио овој иницијативи реализацијом активности усмерених на смањење и ублажавање негативних утицаја рада процесних постројења на животну средину: санирацијом и ремедијацијом загађеног земљишта и водних ресурса, позиционирањем наше Компаније као друштвено одговорне кроз интензивирање сарадње са локалним самоуправама и државним органима, едукацијом и подизањем свести у области заштите животне средине за послених и извођача, али и локалних заједница.

Поред тога, од 2009. НИС је уложио више од 12,78 милијарди динара у пројекте заштите

животне средине. Само у 2017. издвајања за ту област износила су 479 милиона динара, а еколошки аспекти радних процеса у Компанији усклађени су са најбољом светском праксом. Укупна површина рекултивисаног земљишта, које је примењеним мерама враћено у првобитно стање, износи 13 хектара. Осим тога, сва постројења НИС-а која су коришћена за бушење током 2017. године, су опремљена системом „суве локације“ (металним бетонским базенима у које се одлаже отпадни исплачни материјал током бушења).

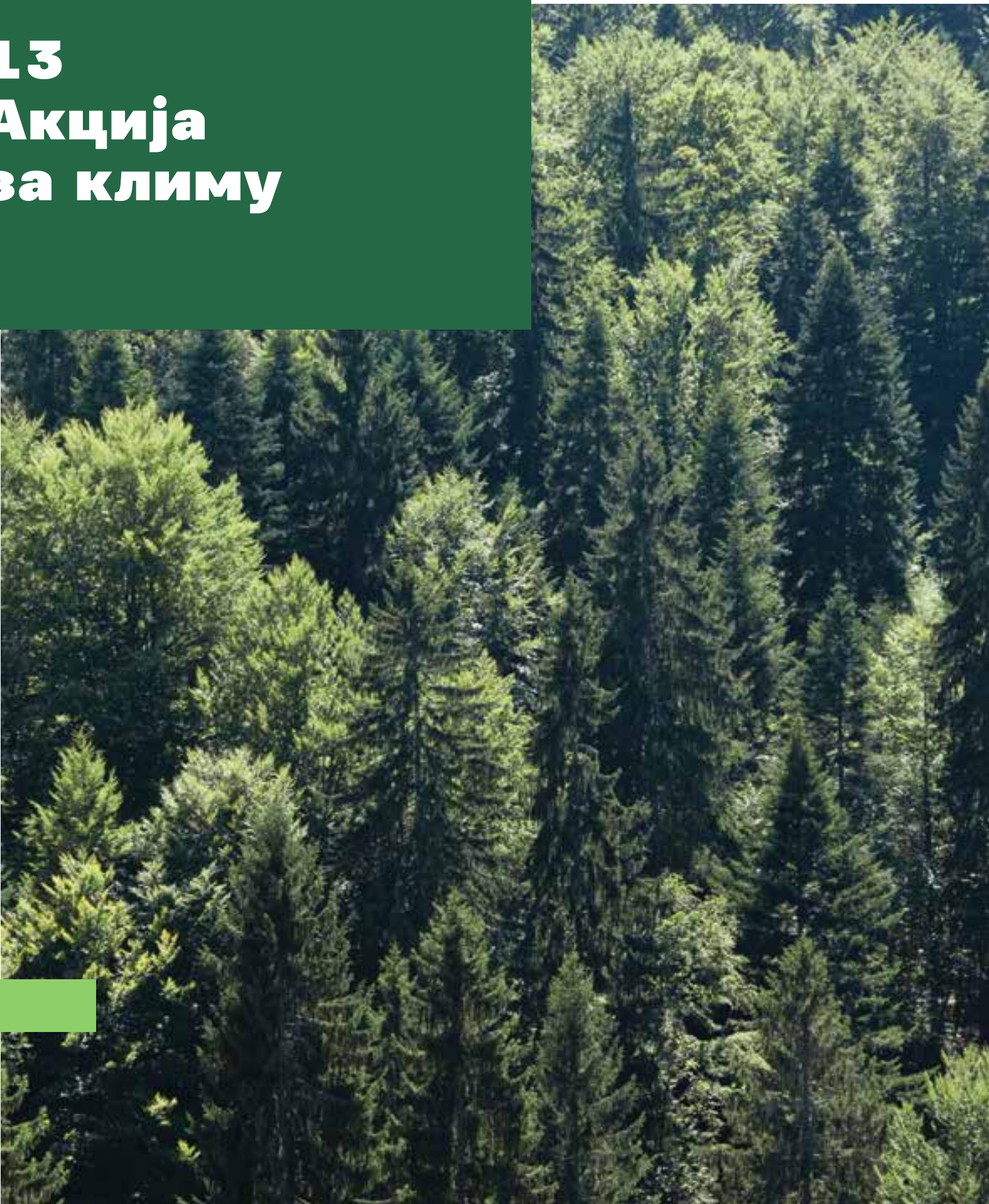
Такође, у 2017. години у потпуности је имплементирана пракса покривања локација на којима се изводи бушење ПВЦ фолијом, како би се онемогућио контакт исласке са околином и негативан утицај процеса на животну средину – земљиште и подземне воде.

Поред тога, одговоран однос према ресурсима један је од основних принципа у раду Компаније. У наредном периоду НИС ће наставити са значајним улагањима у област истраживања и производње, како би очувао показатеље производње и тренд раста резерви угљоводоника. У 2017. Блок „Истраживање и производња“ укупно је произвео 1,385 милиона условних тона нафте и гаса, уз истовремено повећање резерви угљоводоника. У потрази за новим налазиштима нафте и гаса завршена је аквизиција сеизмичких података на истражним просторима Јужни Банат I, Турија III и Моровић, док је започета реализација пројекта Јужни Банат II. У иностраним концесијама посебно је важно истаћи да је завршено бушење бушотине Teremia 1000 и да су добијени обећавајући резултати.

Рафинерија нафте Панчево у 2017. је постала прво енергетско постројење у Србији са IPPC дозволом, најзначајнијим документом из области животне средине који један оператер може да добије. Тиме је Рафинерија нафте Панчево сврстана међу најквалитетније произвођаче у Европи и препозната као битан чинилац обезбеђивања контролисаних услова заштите животне средине. Дозвола такође представља и обавезу да Рафинерија настави са одговорним односом приликом реализације свих својих активности и значајним улагањима на пољу заштите животне средине, уз примену БАТ техника.

13 Акција за климу

Предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њених последица

Рафинерија нафте у Панчеву постала је 2017. прво енергетско постројење у Србији са ИРРС дозволом о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине, којом се потврђује да је производни процес у Рафинерији у потпуности усклађен са највишим домаћим и европским стандардима у области заштите животне средине.

Један од циљева у 2017. био је дефинисање методолошког оквира за процену еколошких ризика, на основу кога је извршена идентификација, процена и рангирање ризика на нивоу Компаније.

Један од циљева у 2017. био је дефинисање методолошког оквира за процену еколошких ризика, на основу кога је извршена идентификација, процена и рангирање ризика на нивоу Компаније.

У циљу смањења негативног ефекта активности на квалитет ваздуха на локацијама наших постројења и у зони утицаја, настављене су активности на реализацији већ започетих пројеката и покренути су нови пројекти. У Рафинерији нафте у Панчеву пројекат прања ејекторског гаса на постројењу Вакуум дестилације је завршен, а циљ тог пројекта је смањење емисије SO₂ у ваздух. Такође, у циљу континуираног прањења емисије загађујућих

материја у ваздух, започет је пројекат уградње CEMS-а на постројењу Водоника, чиме ће се значајно утицати не само на добијање тачних података о количини емитованих материја, него и на могућност благовременог предузимања корективних мера за правилан рад постројења.

У циљу усаглашавања рада постројења са Директивом 2010/75/EZ о индустријским емисијама и строжим граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух у будућем периоду, у Рафинерији нафте Панчево је израђен План прилагођавања постојећих постројења будућим захтевима, планирана је уградња Low NO_x горионика на процесним

пећима, аминско прање гаса на постројењу Атмосферска дестилација II, уградња ЕС филтера на постројењу FCC, и друге мере.

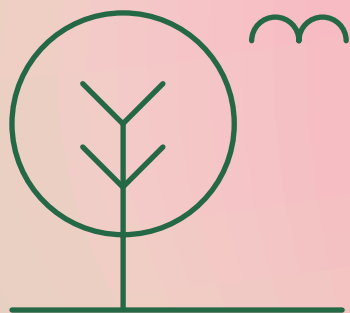
Реконструкцијом постојећих кровова резервоара моторних бензина и уградњом фиксних кровова са пливајућом алуминијумском мембраном и изградњом система за поврат бензинских пара (VRU јединица) на складиштима нафтних деривата, као и уградњом система за поврат бензинских пара из подземних резервоара и из резервоара возила на станицама за снабдевање горивом, већ је започето усаглашавање са захтевима VOC Petrol Директиве (94/63/EZ, 2009/126/EZ и 2014/99/EU) фазе I и II сакупљања пара бензина.

Такође, сама природа сировине коју користимо и добијени производи (моторна горива, уља и мазива, битумени, и остали специјални производи), технолошки процеси који се користе неминовно доводе и до појаве угљоводоника у отпадним водама. Примењене технике у пречишћавању зауљених отпадних вода, сврставају НИС у компаније које се одговорно односе према животној средини и значајно утичу на имиџ наше Компаније као лидера у заштити животне средине у нашој земљи. Постојење за третман отпадних вода на Депонији отпадне исплаке Ново Милошево је у пробном раду, а настављена је уградња сепаратора на станицама за снабдевање горивом.

15 Живот на земя

**Заштитити, обновити и
промовисати одрживу употребу
земаљских екосистема, одрживо
управљати шумама, супротставити
се дезертификацији и зауставити
и преокренути деградацију
земљишта и зауставити губитак
биодиверзитета**

Бригу о биодиверзитету и развој еколошке свести појединаца и читаве заједнице, НИС стално спроводи кроз пројекте за строго поштовање највиших еколошких стандарда, ефикасно и одговорно коришћење расположивих ресурса, повећање енергетске ефикасности и употребу обновљивих извора енергије.

Активности и резултати НИС-а у домену заштите животне средине стално се унапређују са циљем развоја еколошке свести појединаца и читаве заједнице.

Одговоран однос према водним ресурсима је један од приоритета НИС-а у смислу заштите животне средине, а улагање у заштиту животне средине је један од главних приоритета Компаније. НИС брине о овим питањима кроз различите пројекте усмерене на строго поштовање највиших еколошких стандарда, ефикасно и одговорно коришћење расположивих ресурса, повећање енергетске ефикасности и употребу обновљивих извора енергије. Активности и резултати НИС-а у домену заштите животне средине стално се унапређују са циљем развоја еколошке свести појединаца и читаве заједнице.

Поводом 5. јуна, Светског дана заштите животне средине, у Националном парку Фрушка гора организована је еколошка акција уређења и чишћења фрушкогорских потока. У акцији под називом „Радни дан за природу“ учествовало је готово 100 представника НИС-а, Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, ЈП „Национални парк Фрушка гора“ и Покрајинског завода за заштиту природе, који су заједничким снагама очистили простор на извориштима Раковачког, Добочаш и Ђирос потока. Циљ акције је био развој еколошке свести у правцу одговорнијег понашања према животној средини, са нагласком на водотокове, имајући у виду да фрушкогорски потоци представљају значајне еколошке коридоре који повезују Фрушку гору са Савом и Дунавом.

Брига о биодиверзитету јесте брига о будућности, пошто угрожавањем биљних и животињских врста и њихових станишта човек обесмишљава сврху индустријског развоја и урбанизације. НИС врши истражне радове, експлоатише нафту, гас и термалне воде и врши продају деривата у оквиру 11 пословних објеката у близини заштићених природних добара – Националног парка Ђердап, специјалних резервата природе (Делиблатске пешчаре, језера Окањ, Пашњака велике дропље код Мокрина, Ковиљско-петроварадинског рита), парка природе Палић, споменика природе (шуме Јунаковић и градске баште у Зрењанину), стриктно поштујући услове надлежних институција (Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе).

Током 2017. настављене су активности на санацији историјског загађења, враћању пољопривредног земљишта у првобитно стање и отклањању ризика од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Извршена је санација 14 примарних исплачних јама и једног упојног базена на ОС Јерменовци, укупне површине 11.740 m². Тиме је завршена санација укупно 186 примарних исплачних јама и једног упојног базена, а укупна површина до сада рекултивисаног земљишта повећана на 131.105 m².

16 **Мир, правда** **и снажне** **институције**

**Промовисати мирољубива и
инклузивна друштва за одрживи
развој, обезбедити приступ
правди за све и изградити
ефикасне, поуздане и инклузивне
институције на свим нивоима**

НИС се ангажује на унапређивању законске регулативе, њеном доследном спровођењу и хармонизацији са највишим међународним стандардима, желећи да тако допринесе развоју културе пословања и заштити интереса потрошача.

НИС, као друштвено-одговорна компанија, која своје бизнис активности заснива на строгом поштовању законитости, настоји да пружи свој пуни допринос унапређивању законске регулативе у земљама у којима послује и њеној хармонизацији са међународним стандардима. Циљ је стварање једнаких услова за све учеснике на тржишту, као и заштита потрошача кроз регулисање стандарда квалитета производа и унапређење еколошких аспеката. Тако је НИС у претходном периоду био посвећен унапређивању прописа који се тичу обележавања и контроле квалитета деривата нафте, чије су измене допринеле и смањењу обима сивог тржишта. Обавеза маркирања горива у Србији прописана је Законом о енергетици, а процес маркирања је ближе уређен Уредбом о обележавању деривата нафте. Поступак је уведен ради усаглашавања са прописима Европске уније и ради спречавања точења горива ван регистрованих станица за снабдевање горивом.

Програм маркирања безоловног моторног горива и дизел моторног горива започео је 1. фе-

бруара 2014. године, док је контрола маркера на станицама за снабдевање горивом почела да се примењује од 1. августа 2014. Средином октобра 2015. маркирање горива је проширено и на течни нафтни гас.

Технолошка природа контроле, резултати провере маркера на лицу места и овлашћења Тржишне инспекције у процесу маркирања, омогућавају повлачење спорних деривата у моменту када се установи да су неисправни, што доприноси значајном смањењу обима нелегалне трговине у нафтном сектору.

Према информаторима о раду Министарства трговине, туризма и телекомуникација од 4. фебруара 2015, 29. јануара 2016, 31. јануара 2017. и 31. јануара 2018. године, у деловима извештаја Сектора тржишне инспекције о контроли присуства и концентрације маркера у дериватима нафте, на основу извршених контрола узорака у периоду 2014–2017. година, наилазимо на следеће податке:

Период	Број контролисаних узорака	Број непрописних узорака	Проценат непрописних узорака
01.08.–31.12.2014.	2.782	30	1,1 %
01.01.–31.12.2015.	6.862	41	0,6 %
01.01.–31.12.2016.	6.527	66	1,0 %
01.01.–31.12.2017.	5.825	103	1,8 %

Увођењем маркирања и контроле маркера у дериватима, износи прикупљених акциза на нафтне деривате су значајно повећани.

Према подацима наведеним у Билтену јавних финансија за месец децембар 2017. године, у Консолидованом билансу државе укупни приходи у буџет Републике Србије на основу акциза на деривате нафте, у периоду од 2014–2017. године, у милионима динара износе:

Треба напоменути да поред повећања наплате акциза, последично долази и до повећања ПДВ–а на основу повећања обима трговине нафтних деривата.

НИС ће и у наредном периоду дати свој допринос унапређивању пословног амбијента у Србији и земљама региона и указивати на неопходност несметане и потпуне примене усвојених прописа.

2014	2015	2016	2017
121.332	127.371	143.933	147.821

ГРИ индикатори одрживог развоја

Општи индикатори

Г4-1 Изјава највишег доносиоца одлука у организацији.....	4	в. Укупан број запослених по нивоу руковођења и полу.....	96
Г4-3 Назив организације.....	132	г. Укупан број запослених по региону и полу.....	96
Г4-4 Основни брендови, производи и/или услуге.....	8	д. Навести уколико значајан део послова Компаније обављају запослени који су правно препознати као самозапослени, или особе које нису запослени или надгледани радници, укључујући запослене и надгледане раднике подизвођача.....	96
Г4-5 Седиште организације.....	ГИ 20	ђ. Значајна одступања у броју запослених.....	96
Г4-6 Број земаља у којима организација послује.....	ГИ 20	Г4-11 Проценат запослених обухваћених колективним уговором.....	110
Г4-7 Природа власништва и облик правне својине.....	ГИ 20	Г4-12 Ланац снабдевања организације.....	77
Г4-8 Тржишта на којима Компанија послује ..	ГИ 20	Г4-13 Значајне организационе промене у Компанији у периоду извештавања.....	12
Г4-9 Величина организације, укључујући: укупан број запослених, укупан број операција, нето добит, количину обезбеђених производа и/или услуга ..	ГИ 6	Г4-14 Управљање ризицима ..	ГИ 34
Г4-10 а. Укупан број запослених по врсти уговора о раду и полу ..	96		
б. Укупан број стално запослених по типу уговора и полу ..	96		

Г4-15 Екстерно израђене економске, еколошке и социјалне повеље, принципи или друге иницијативе на које се организација обавезује или којих се придржава ГИ 84	Г4-25 Начин избора заинтересованих страна значајних за пословање Компаније 15
Г4-16 Чланство у удружењима 15	Г4-26 Приступ Компаније односима са заинтересованим странама..... 15
Г4-17 Делокруг извештавања..... 12	Г4-27 Кључне теме које су се појавиле приликом укључивања заинтересованих страна..... 13
Г4-18 Процес дефинисања значајних тема за пословање Компаније..... 12	Г4-28 Период извештавања..... 12
Г4-19 Кључне теме за пословање компаније ... 13	Г4-29 Датум објаве последњег извештаја 12
Г4-20 Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније унутар организације..... 13	Г4-30 Циклус извештавања 12
Г4-21 Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније изван организације..... 13	Г4-31 Контакт подаци за питања у вези са извештајем или његовим садржајем..... 132
Г4-22 Значајне измене информација датих у претходним извештајима..... 12	Г4-32 Оцена Извештаја..... 124
Г4-23 Значајне промене у делокругу извештавања..... 12	Г4-33 Извештај ревизора 124
Г4-24 Листа заинтересованих страна значајних за пословање Компаније..... 15	Г4-34 Процедуре највишег управног тела за надзор економских, еколошких и социјалних перформанси организације ГИ 84
	Г4-56 Мисија, визија и вредност Компаније.... 10

Специфични индикатори

ЕЦ 1 Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност

Дистрибуирана економска вредност у хиљадама динара	2016.	2017.
Директно генерисана вредност	193.591.952	236.087.804
Дистрибуирана економска вредност	176.810.679	211.600.427
Оперативни трошкови	148.299.864	179.931.250
Зараде запослених и остале накнаде	18.301.051	18.761.914
Кamate на примљене кредите	7.100.837	6.865.850
Порези*	2.880.635	5.829.036
Инвестиције у заједницу **	228.292	212.377
Увећање економске вредности Компаније	16.781.273	24.487.377

* Датим износом нису обухваћени индиректни порези.

** Коригован је износ инвестиција у заједницу за 2016. годину на бази званичних финансијских извештаја.

ЕЦ 2 Ризици и могућности за компаније повезани са климатским променама

Недеља климатских промена обележена је у оквиру припрема за ратификацију Париског споразума о Оквирној конвенцији УН о климатским променама, у периоду од 15. маја до 16. јуна.

Ове године у Руској Федерацији одржана је „Национална недеља борбе против климатских промена" уз учешће наше матичне компаније Гаспром њефта. Наша компанија је обележила „Недељу климатских промена“ кроз различите активности: запослени су упознати са терминима везаним за климатске промене израдом Речника појмова из области климатских промена, израдом лифлета и објавом текста на интернет порталу на тему климатских промена

и енергетске ефикасности, као и одржавањем радионице на тему енергетске ефикасности и климатских промена, уз учешће представника Одсека за климатске промене из Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије, као и релевантних стручњака и запослених из различитих организационих делова Компаније. На радионици је презентована најважнија ЕУ законска регулатива из ове области, Поглавље 27 и климатске промене, Пројекат ЕУ MiReCOL – резултати имплементације (2014–2017), Аминско постројење – издвајање CO₂ из природног гаса и енергетска ефикасност у нашој компанији.

ЕЦ 3 Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију

Компанија врши укалкулисавање обавеза за исплату отпремнина и пензија за запослене, као и за јубиларне награде.

ЕЦ 4 Значајна финансијска помоћ примљена од владе

Значајна финансијска помоћ примљена од владе	
Назив програма	2017
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања путем реализације пројекта „НИС Шанса" са АПВ за 2017. годину	32.922
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији пројекта «НИС Шанса» са Градом Панчево за 2017. годину	6.125
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања путем реализације пројекта „НИС Шанса" са Скупштином града Кикинда за 2017. годину	766
Укупно у хиљадама динара	39.812

ЕЦ 5 Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама

Минимална месечна основна бруто зарада на-
ших запослених је изнад минималне бруто за-
раде у Србији.

ЕЦ 6 Практике запошљавања топ менаџмента од стране локалне заједнице на значајним локацијама рада

Запослени до нивоа директора дирекције - старосна структура, полна структура и држављанство					
	Број/Ниво	Генерални директор	Саветници и заменици Генералног директора	Директор функције/блока	Саветници и заменици директора функције/блока
Старост	НИС а.д. Нови Сад	1	7	13	12
	<30	0	0	0	0
	30-50	1	3	10	9
	>50	0	4	3	3
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	<30	0	0	0	0
	30-50	0	0	0	0
	>50	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	<30	0	0	0	0
	30-50	0	0	0	0
	>50	0	0	0	0
Пол	НИС а.д. Нови Сад	1	7	13	12
	Мушкарци	1	6	11	11
	Жене	0	1	2	1
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	Мушкарци	0	0	0	0
	Жене	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	Мушкарци	0	0	0	0
Држављанство	НИС а.д. Нови Сад	1	7	13	12
	Домаће	0	4	1	3
	Страно	1	3	12	9
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	Домаће	0	0	0	0
	Страно	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	Домаће	0	0	0	0
	Страно	0	0	0	0
	Укупно	1	7	13	12

Директор ћерке фирме	Директор дирекције	Саветници и заменици директора дирекције	Директор представништва
0	73	2	0
0	0	0	0
0	66	2	0
0	7	0	0
0	0	0	5
0	0	0	0
0	0	0	4
0	0	0	1
4	4	0	0
0	0	0	0
3	3	0	0
1	1	0	0
0	73	2	0
0	55	2	0
0	18	0	0
0	0	0	5
0	0	0	5
0	0	0	0
4	4	0	0
4	2	0	0
0	2	0	0
0	73	2	0
0	46	0	0
0	27	2	0
0	0	0	5
0	0	0	1
0	0	0	4
4	4	0	0
3	2	0	0
1	2	0	0
0	77	2	5

* У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши менаџмент и средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев руководица служба и ниже) није укључен у категорију менаџера

ЕЦ 7 Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно” ангажовање или у натури

Поред пословних резултата, НИС велику пажњу придаје и развоју заједница у којима послује. Општи напредак, промоција истинских вредности, унапређење образовне и здравствене инфраструктуре, подршка младим генерацијама и талентованим појединцима нису само стратешко опредељење НИС-а, већ наша чврста решеност да заједници пружимо енергију за кретање ка бољем. Поред тога, НИС је чврсто решен да своје најбоље пословне праксе подели са партнерима, како би допринео унапређењу културе пословања у нашој земљи. Од посеб-

ног је значаја пословна политика НИС-а да као пословне партнере, пре свега ангажује домаће компаније, као и да непрестано пружа шансу младим стручњацима да прве професионалне кораке учине у НИС-у, уз даљи континуирани професионални развој. Посебно смо поносни на наше вишегодишње партнерство са локалним заједницама у Србији, које је у претходним годинама потврђено реализацијом више од 900 заједничких пројеката који су допринели унапређењу квалитета живота локалног становништва.

ЕЦ 8 Значајни индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја

За НИС нису важни само пословни успеси, већ и начин на који се они остварују. Одговоран однос према природним ресурсима, безбедности на раду, здрављу људи и заштити животне средине део су сваког бизнис процеса. Циљ НИС-а су активности без повреда на раду и без негативног утицаја на животну средину. Због тога

НИС тежи непрестаној модернизацији постојеће опреме и увођењу иновативних технологија које ће, поред економских, дати и значајне еколошке бенефите. Своју пословну политику у овој области преносимо и на пословне партнере, како бисмо заједно допринели развоју HSE (Health, Safety, Environment) културе у Србији.

ЕЦ 9 Проценат набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује

Приликом процеса набавке, основна начела су:

- Начело економичности и ефикасности процеса
- Начело обезбеђивања конкуренције и једнакости међу понуђачима

Начела и пословну логику увек прати стандардизација пословних процеса кроз усвојена документа: правилнике, политике, стандарде и упутства. У НИС-у се даје приоритет кон-

курентном начину избора добављача или извођача. Уколико постоји пословна потреба за примену неконкурентног начина избора, она мора да буде образложена од стране наручиоца. Конкурентан начин избора се заснива на анализи алтернативних тржишних понуда и избору добављача који је доставио технички прихватљиву и оптималну понуду за НИС, што се тиче цене, рока испоруке/извршења, гарантног рока, средстава обезбеђења или додатних погодности/бенефиција.

Структура набавки без Гаспром њефта

Година	Укупна вредност набавки у хиљадама динара	Укупан број добављача са којима Компанија сарађује	Укупна вредност набавки од локалних добављача у хиљадама динара	Укупан број локалних добављача	Проценат набавки од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача у укупном броју добављача
2016	136.094.176	2.746	64.276.439	2.188	47%	80%
2017	158.194.863	2.629	70.642.989	2.151	45%	82%

Структура набавки са Гаспром њефтом

Година	Укупна вредност набавки у хиљадама динара	Укупан број добављача са којима Компанија сарађује	Укупна вредност набавки од локалних добављача у хиљадама динара	Укупан број локалних добављача	Проценат набавки од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача у укупном броју добављача
2016	165.996.048	2.747	64.276.439	2.188	39%	80%
2017	195.818.326	2.629	70.642.989	2.151	36%	82%

ЕН 1 Материјали који се користе по тежини или запремини

Коришћени материјали			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2016	2017
Сирова нафта – домаћа	t	924.560	879.059
Сирова нафта – увозна	t	2.179.502	2.459.838
Природни гас *	t	88.360	84.475
Геотермална вода **	m³	443.409	449.443
Сирова вода ***	m³	29.109	26.537

* За производњу водоника

**Вода која је продата екстерним купцима

***Вода као сировина за производњу воде за пиће

Преглед сирове нафте – домаће и увозне по врсти			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2016	2017
Сирова нафта – Парафинска лака	t	485.999	478.264
Сирова нафта – Парафинска тешка	t	185.520	146.306
Сирова нафта – Нафтенска	t	253.033	254.489
Сирова нафта – REB	t	1.369.335	709.878
CPC BLEND	t	112.687	186.868
Сирова нафта – Киркук	t	609.574	1.278.007
Сирова нафта – Forcados	t	87.906	0
Сирова нафта – Novu Port	t	0	285.021
Сирова нафта – Темишвар	t	0	64,73

Преглед полупроизвода			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2016	2017
Пиролитички бензин	t	96.601	106.714
МТБЕ	t	9.109	7.637
Изобутан и газолин из Погона Елемир	t	2.094	4.810
Вакуум гасно уље (VGO) из увоза	t	11.369	40.951
Примарни мазут из увоза	t	3.812	0
Адитиви и полимер маса	t	1.151	0
Слоп (укључујући и деградиране производе)	t	6.436	6.080

Полупроизводи приказани у табели су екстерни производи који су коришћени за прераду као и слоп (настао у процесима прераде и манипулације у рафинеријама).

ЕН 2 Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали

Преглед материјала коришћеног за паковање			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2016	2017
Папир и картон	t	112	118
Дрво	t	131	154
Пластика	t	515	509
Метална амбалажа	t	111	86

Материјали који се користе у процесу производње потичу из необновљивих извора и налазе се у завршном производу, дериватима нафте, енергентима и води за пиће.

Због природе посла, у Компанији се као сировина за производњу не користе рециклирани материјали.

ЕН 3 Потрошња енергије унутар компаније

Преглед потрошње енергије					
Врста енергије	ЈМ	Утрошена количина		Утрошена количина прерачунато у GJ	
		2016	2017	2016	2017
Природни и каптажни гас	m³	194.024.777	222.360.503	6.468.466	7.413.132
Гориво сопствена потрошња (бензин, дизел)	t	3.710	3.569	166.999	160.727
Гориво сопствена потрошња (лож уље, рафинеријски гас, кокс, торч уље, оф гас)	t	385.080	372.610	9.561.233	8.659.647
ТНГ	t	260	249	11.423	10.962
Водена пара (приказано у пари високог притиска)	t	2.213.237	2.379.109	7.572.366	7.684.707
Електрична енергија набављена од добављача	MWh	318.625	328.195	1.147.051	1.181.502
Произведена електрична енергија	MWh	68.950	61.790	248.219	222.442
Топлотна енергија	MWh	9.871	9.649	35.535	34.735

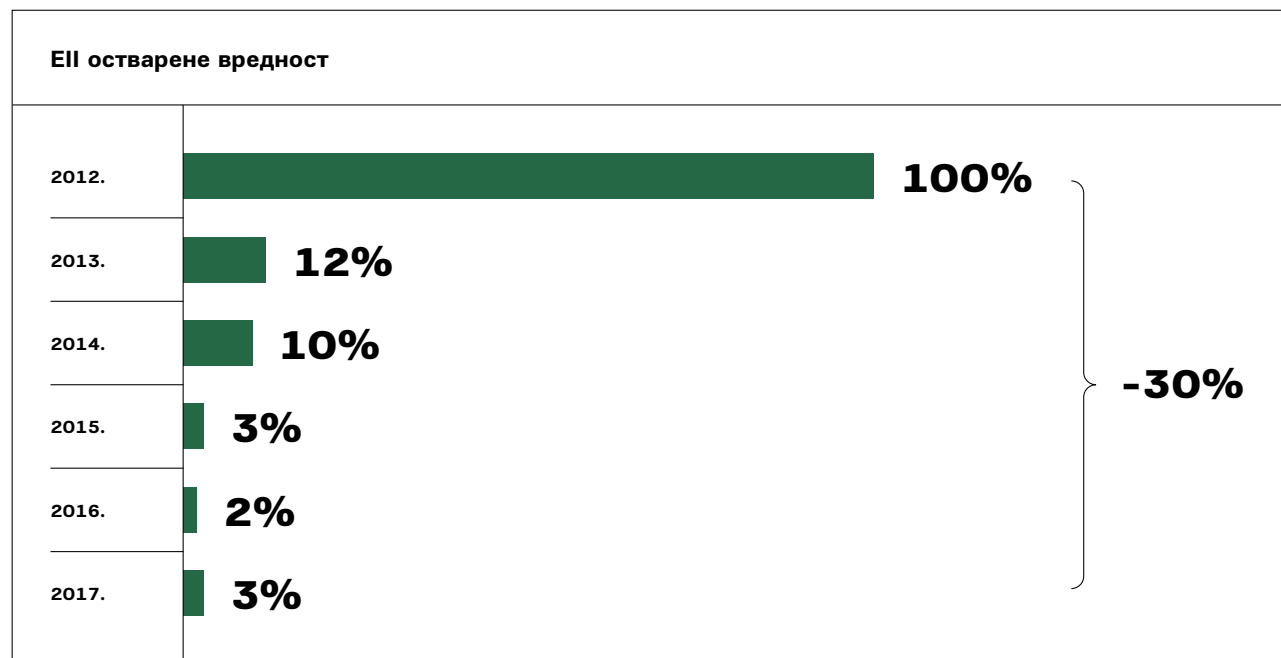
Количина енергије према извору

Интерно произведено		Купљено од добављача		Продато	
2016	2017	2016	2017	2016	2017
375.431.502	379.364.134	0	0	175.533.784	113.823.118
3.710	3.569	0	0	0	0
385.080	372.610	0	0	0	0
260	249	0	0	0	0
2.338.778	2.494.392	5.874	0	4.761	26
0	0	318.625	328.195	0	0
147.505	153.772	0	0	78.555	91.982
0	0	9.871	9.649	0	0

ЕН 5 Енергетска ефикасност

Најбољи показатељ континуираног побољшања енергетске ефикасности у областима значајне потрошње енергије је Индекс енергетске ефикасности (*EII - Energy Intensity index*), који представља однос стварног утrophка енергије и стандардног утrophка енергије. Стандардни утrophак

енергије је пројекција потрошње у Компанији *HSB Solomon Associates LLC*, (најраспрострањенија методологија упоредне анализе рафинерија нафте у свету, која покрива преко 85% капацитета рафинеријске прераде у преко 70 земаља широм света).

Уколико се као референтна посматра 2012. година, у периоду 2012–2017. године остварено је укупно повећање енергетске ефикасности од 30%.

Каптажни гас који се раније спаљивао на бакљи, сада се користи за производњу електричне и топлотне енергије. На когенерационим постројењима изграђеним у периоду од 2013. године до данас удео електричне енергије из когенерација у укупној потрошњи компаније је 26,6%. У односу на 2016. годину, у 2017. години удео је повећан је за око 2,3 %.

Примена когенерационих електрана омогућава смањење трошкова набавке енергената за потребе објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство Компаније на тржишту, на којем је присутна од 2014. године. Продаја електричне енергије је у 2017. години повећана приближно 15% у односу на продају остварену у 2016. години.

Компанија сада располаже сопственим капацитетима за производњу електричне енергије (когенерације и турбогенератор) за задовољење 39,5% сопствених потреба.

ЕН 6 Смањења у потрошњи енергије

Најзначајнији пројекти/мере који су реализовани или чија је реализација започета у 2017. години:

- Балансирање качалки
- Замена „ESP“ пумпи дубинским пумпама
- Уградња фреквентне регулације на електро-моторима ваздушних хладњака
- Замена постојећег економајзера
- Реконструкција ради промене начина грејања зграда и објеката коришћењем топлоте кондензата
- Постављање савременог типа термоизолације на вентилима и критичним местима
- Постављање недостајуће изолације на одвајачима кондензата, прирубницама и арматури
- Замена постојећих вентила на котловима модернијим

- Уградња система за компензацију реактивне енергије на 30 станица за снабдевање горивом
- Рационализација рада гранских клима комора у Пословном центру Нови Сад

Оперативне мере:

- смањење расхладне воде у циркулацији
- искључивање грејања зграда у току дана, у прелазном периоду
- одржавање оптималне температуре на дренажама и пратећој опреми
- континуирано хемијско чишћење пећи

Реализацијом пројеката и мера дефинисаних Акционим планом за 2017. годину, као и додатним мерама спроведеним у току 2017. године, остварене су уштеде енергије од скоро 466 ТЈ.

Преглед планираних и остварених енергетских уштеда

Енергент	Планиране уштеде у 2017. (GJ)	Остварене уштеде у 2017. (GJ)	Остварене уштеде у 2017. (%)
Електрична енергија	28.860	29.395	101,90
Топлотна енергија	71.517	62.237	87,02
Горива	308.163	324.959	105,45
Додатне мере	–	49.391	–
Укупно	408.540	465.982	114,06

ЕН 7 Смањење енергетских потреба производа и услуга компаније

У времену великих промена на енергетском тржишту један енергент је ипак успео да поне-се титулу горива будућности – компримовани природни гас (КПГ). КПГ је природни, тј. зем-ни гас, који се сабија на притисак од 220 до 250 бара. Главни састојак је метан, који у поређењу са осталим дериватима има најмањи коефи-цијент емисије CO_2 , па самим тим доприноси очувању квалитета животне средине.

КПГ се користи као алтернативно гориво за све врсте возила, али и као енергент у индустрији, а постоји више разлога због којих га стручњаци називају горивом будућности. КПГ је сврстан и у „алтернативна горива“ чија се употреба про-писује и Директивом 2014/94/ЕК.

Основна предност тог деривата је у енергетској, односно калоријској вредности, која је далеко већа у односу на остала погонска горива, као и у октанском броју, као мерилу квалитета горива.

Овај дериват се фаворизује и због чињенице да најмање загађује животну средину. Поред већ поменуте смањене емисије штетних гасова, КПГ не садржи сумпор, као ни токсичне ади-тиве органског олова или бензена. Коришће-ње овог енергента као погонског горива та-кође значајно умањује буку, чак 50% у односу

на дизел моторе. Такође, пракса је показала да КПГ возила имају бољу стартност и управљач-ке перформансе, а одликује их и дужи радни век мотора.

Осим тога, уштеде приликом употребе КПГ-а, у зависности од типа возила, иду и до 50 од-сто. Ако просечно возило пређе 100 километара са око 7,5 литара бензина, односно око 6 лита-ра дизела или око 8,6 литара ТНГ, исту кило-метражу ће прећи са око 4,4 килограма КПГ-а. Еколошке карактеристике КПГ-а су посебно ва-жне кад се зна да је Европска комисија 2007. го-дине усвојила Директиву, у складу са којом нови аутомобили морају да смањују емисију CO_2 .

Компанија је у 2017. години имала два активна малопродајна пројекта, у Новом Саду и Чачку. У току 2017. године пуштено је у рад КПГ постро-јење на гасном пољу Острово и то за потребе veleпродаје, односно индустријске потрошње, док је у 2018. години планиран завршетак ре-ализације и пуштање у рад још једног мало-продајног КПГ пројекта и то на ССГ Жарково 2 у Београду, као и реактивација КПГ постројења на гасном пољу Палић за потребе veleпродаје. У 2019. години планира се реализација и пушта-ње у рад малопродајног КПГ пројекта на ССГ Блок 45 у Београду.

ЕН 8 Укупно захватање воде према водозахвату

Количина и учешће захваћене воде према пореклу					
Врста водозахвата	2016 m³	Релативно учешће	2017 m³	Релативно учешће	Релативна промена 2017/2016
Речни водозахват	3.072.412	78 %	3.019.488	76%	-1,7%
Јавни водовод	542.566	14 %	565.321	14%	+4%
Подземна вода	320.062	8 %	401.175	10%	+25%
Укупно захваћена вода	3.935.040	100 %	3.985.984	100 %	+1,3%

ЕН 9 Водозахвати значајно погођени захватањем воде

Одговоран однос према водним ресурсима се процењује, не само на основу количине, него и према пореклу и квалитету. Највећи део коришћене воде за потребе компаније захвата се из најмање осетљивих ресурса – Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав (76%). Коришћењем воде најмање осетљивог ресурса, Компанија чува резерве воде намењене јавном водоснабдевању, прехрамбеној индустрији, наводњавању пољопривредних површина.

Захватање воде из Дунава за потребе функционисања Рафинерије нафте Панчево од 2.805.965

m³ у 2017. години представља захватање на нивоу од 89 l/s, а што износи 0,0017% просечног годишњег протицаја Дунава.

Захватање воде из канала ДТД за потребе Складишта нафтних деривата у Новом Саду (на локацији бивше Рафинерије нафте у Новом Саду) од 212.123 m³ у 2017. години представља захватање на нивоу од 6,7 l/s, односно 0.011% протицаја канала ДТД код Новог Сада.

Захватање наведених количина воде из Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав не угрожава њихове потенцијале, обзиром да је значајно испод 5% њиховог просечног годишњег протицаја.

ЕН 10 Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи

Количина рециклиране воде (повратног кондензата, враћеног из производних процеса) у Рафинерији нафте Панчево је у 2017. години износила 1.341.454 t. На овај начин је за 48%

смањено захватање сирове воде из Дунава за потребе Рафинерије (у 2016. години је износило 41%), а на нивоу НИС-а укупно захватање воде смањено је за скоро 34%.

ЕН 11 Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

Преглед заштићених локација у близини пословања Компаније			
Врста заштићеног природног добра	Назив заштићеног природног добра	Назив објекта НИС-а у близини	Статус објекта НИС-а у 2017. години
Специјални резерват природе	Делиблатска пешчара	ХТС Девојачки бунар Db – 1/Н	у функцији
	Делиблатска пешчара	СГС Тилва	ван функције
	Језеро Окањ	Погон за припрему и транспорт нафте и гаса	у функцији
	Језеро Окањ	Бушотина Ели-1	у функцији
	Пашњаци велике дропље	СМС Мокрин запад и КС-2 Мокрин запад	у функцији
	Ковиљско-петроварадински рит	ССГ Нови Сад 6	у функцији
Парк природе	Језеро Палић	ХТС Палић (1 Рj – 1/Н, Рj – 2/Н)	у функцији
	Језеро Палић	Пћ-24	у функцији
Споменик природе	Шума Јунаковић	ХТС Пригревица – Бања Јунаковић (Рb – 1/Н)	у функцији
	Жупанијски парк – градска башта у Зрењанину	ССГ Зрењанин 1	у функцији
Национални парк	Ђердап	ССГ Доњи Милановац	у функцији

ЕН 12 Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

Брига о биодиверзитету јесте брига о будућности, пошто угрожавањем биљних и животињских врста и њихових станишта човек обесмишљава сврху индустријског развоја и урбанизације. НИС врши истражне радове, експлоатише нафту, гас и термалне воде и врши продају деривата у оквиру 11 пословних објеката у близини заштићених природних добара – националног парка Ђердап, специјалних резервата природе (Делиблатске пешчаре, језера Окањ, Пашњака велике дропље код Мокрина, Ковиљско-петроварадинског рита), парка природе Палић, споменика природе (шуме Јунаковић и градске баште у Зрењанину), стриктно поштујући услове надлежних институција (Завода за

заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе).

У току 2017. године изграђена су 2 пијезометра између Пћ-24 и Лудошког језера, а у складу са налогом Покрајинског завода за заштиту природе, како би се пратила појава угљоводоника у подземној води и спречило евентуално загађење.

3D сеизмичка испитивања су током 2017. године настављена на подручјима Слано Копово и Делиблатска пешчара и на новим истражним подручјима Моровић и Турија III, у складу са Решењима о условима заштите природе.

ЕН 13 Станишта која су заштићена или обновљена

Током 2017. године настављене су активности на санацији историјског загађења, враћању пољопривредног земљишта у првобитно стање и отклањању ризика од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Извршена је санација 14 примарних исплачних јама и једног упој-

ног базена на ОС Јерменовци, укупне површине 11.740 m². Тиме је завршена санација укупно 186 примарних исплачних јама и једног упојног базена, а укупна површина до сада рекултивисаног земљишта повећана на 131.105 m².

ЕН 14 Укупан број природних врста са IUCN црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености

Међународна унија за заштиту природе (*International Union for Conservation of Nature – IUCN*) формирала је Црвену листу угрожених врста на глобалном нивоу (*The IUCN Red List of Threatened Species*). Ова листа даје преглед и критеријуме угрожености око 49.000 врста, подврста, варијетета и субпопулација, на основу којих су угрожене врсте сврстане у категорије *IUCN*.

У Републици Србији се спроводи заштита заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива у складу са Законом о заштити природе, Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива и Правилником о кри-

теријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување. Компанија пре извођења активности прибавља код надлежних органа услове за заштиту природе, у којима су наведене мере заштите за њихово очување и те мере доследно поштује.

Према сазнањима којима НИС располаже, у околини локација на којима Компанија послује, према подацима о природним врстама са *IUCN* црвене листе, у близини Мокрина, на Пашњацима велике дропље се налази станиште строго заштићене врсте птица – Велике дропље (*Otis tarda*).

ЕН 15 Директне емисије гасова са ефектом стаклене баште

У Компанији је извршена прелиминарна процена емисија CO_2 за постројења која су предвиђена да учествују у ЕУ ЕТС у складу са методологијом дефинисаном Уредбом о мониторингу и извештавању 601/2012 ЕЦ на основу тренутно расположивог квалитета података потребних за прорачун, што за 2017. годину износи 1.013.010 t CO_2 .

У 2017. години настављена је реализација ЕОР пројекта утискивања CO_2 издвојеног на Аминском постројењу у Погону за припрему нафте и гаса у Елемиру у лежиште Русанда ради одржавања лежишног притиска и повећања производње. Укупно је утиснуто 49.810.128 m³ CO_2 .

У циљу друштвено одговорног пословања, у Компанији се спроводе мере за смањење еми-

сија CO_2 кроз реализацију пројеката изградње когенеративних електрана које користе каптажни гас, који се раније спаљивао на бакљама, а сада се користи за производњу топлотне и електричне енергије.

НИС ће у наредном периоду усклађивати своје пословање са законском регулативом из области управљања емисијама гасова са ефектом стаклене баште, као и начин квантификације свих директних и индиректних емисија ГХГ које настају из делатности Компаније и дефинисање и реализацију мера и активности које ће Компанија предузети како би се смањиле и ограничиле емисије гасова са ефектом стаклене баште.

ЕН 20 Емисије супстанци које оштећују озонски омотач

У Компанији се не врши производња, увоз или извоз супстанци које осиромашују озонски омотач.

ЕН 21 NO_x , SO_x и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини

Количине емитованих загађујућих материја у ваздух (t/g)	2016	2017
Емисија SO_2	3.649	4.720
Емисија NO_x	905	959
Емисија прашкастих материја (PM)	51	148

Основни узрок повећања количине емитованих количина загађујућих материја у ваздух у односу на претходну годину је чињеница да је дошло до повећања обима прераде сирове нафте као и већи број радних сати процесних постројења. Удео увозне сирове нафте Киркук више

него дуплиран у односу на прошлу годину, а како ова нафта има висок удео сумпора самим тим је повећан и садржај сумпора у рафинеријском гасу (ложивом гасу) и уљу за ложење који су гориво за поједина процесна постројења.

ЕН 22 Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту

Преглед испуштених отпадних вода у m ³ у зависности од третмана и реципијента				
Врста третмана	Реципијент	2016 m ³	2017 m ³	Релативна промена 2017/2016
Екстерно пречишћавање	водоток	1.403.580	1.350.966	-4%
Физичко, физичко-хемијско	водоток, јавна канализација	766.354	714.373	-7%
Санитарна отпадна вода	јавна канализација	50.302	41.807	-17%
Укупно испуштене отпадне воде		2.220.236	2.107.146	-5%

Укупна количина отпадних вода Компаније смањена је за 5% у односу на претходну годину. Највећа количина отпадних вода настаје у Рафинерији нафте у Панчеву, а запремина отпадних вода смањена је за 6,5%, иако је по-

већана прерада сирове нафте. Количина испуштене отпадне воде у Рафинерији нафте у Панчеву у 2017. години по тони прерађене нафте је износила 0,52 m³/t, што је ниже у односу на 0,60 m³/t 2016. године.

ЕН 23 Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања

Преглед генерисаног и збринутог отпада у тонама		
Карактер отпада	Генерисано отпада у 2017. години	Збринуто отпада у 2017. години
Неопасан	9.833	10.164
Опасан	12.322	12.384
Укупно	22.155	22.548

Преглед збринутог отпада по врсти у тонама		
Врста збрињавања	2017	
	Неопасан	Опасан
Биоремедијација	-	567
Одлагање	614	14
Рециклажа	9.510	247
Солидификација	39	1.143
Су-спаљивање	-	10.413

Од опасног отпада, највише је збрињавано муљева и талога, као и зауљеног отпада, који су настали одржавањем и чишћењем резервоара и сепаратора. Од свих врста неопасног отпада који су збрињавани у 2017. години, метални отпад чини 92% од укупно збринутих количина.

На реализацији збрињавања отпада учествовао је 39 оператера који поседују дозволе за управљање отпадом, добијене од надлежних органа Републике Србије.

Највише отпада је предато на рециклажу, првенствено метали и амбалажни отпад, док је опасан отпад (муљеви, талози и зауљени отпад), у зависности од концентрације угљоводоника, предаван на су-спаљивање, солидификацију или биоремедијацију.

Преко Националног регистра извора загађивања редовно се врши претходно обавештење кретања опасног отпада, а за 2017. годину достављене су генерисане и збринуте количине.

ЕН 24 Укупан број и количина значајних изливања

Број еколошких акцидентата према врсти		
Врста акцидента	2016	2017
Изливање нафте и деривата на земљиште	15	22
Изливање отпадних вода	1	0
Изливање хемикалија	0	2
Емисије гаса	0	1
Остало	0	5
Укупно	16	30

Током 2017. године регистровано је 30 изливања укупне запремине 21.611 m³. Од укупног броја изливања, 10 представљају перфорације са ко-

личином изливане материје већом од 1 барела на земљиште.

Узроци еколошких акцидентата	2016
Радна активност	27 %
Технолошки квар или отказ – процес	6,5 %
Перфорација нафтовода	33 %
Оштећење структурних објеката	6,5 %
Остало	27 %
Укупно	100%

Локација еколошких акцидентата	2017
Унутар локација НИС-а	67 %
Ван локација НИС-а	33 %
Укупно	100%

ЕН 25 Количина траснпортованог, увезеног, извезеног или третираног отпада који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III, i VIII и проценат отпада који је транспортован међународно

Током 2017. године није било транспортованог, увезеног, извезеног и/или третираног отпада

који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III и VIII.

ЕН 26 Идентитет, величина, статус заштите и вредност биодиверзитета водних тела на које значајно утиче пословање компаније

Компанија исходује водна акта за објекте на којима обавља своје пословне активности и из којих испушта отпадну воду, те на основу њих нема сазнања да су водна тела у која се испуштају пречишћене отпадне воде сврстана у водна тела са посебним статусом заштите и вредношћу биодиверзитета.

Међународна комисија за заштиту Дунава (ICPDR – *International Commission for the Protection of the Danube River*) је основана 1998. године, са циљем заштите воде и животне средине Дунава, а Србија је једна од земаља чланица. Дунав је водоток у који се испушта више од 90% свих отпадних вода Компаније:

- пречишћена атмосферска вода из Рафинерије нафте у Панчеву се испушта у Азотарин канал у јужној индустријској зони Панчева, који се улива у Дунав – 406.718 m³,
- технолошка отпадна вода из Рафинерије нафте у Панчеву, пречишћена на постројењу за пречишћавање отпадних вода у ХИП ПХК, се испушта у Дунав – 1.341.985 m³,
- пречишћена отпадна вода из Складишта нафтних деривата у Новом Саду се испушта индиректно, путем јавне канализације Града Новог Сада – 150.880 m³,

- пречишћена отпадна вода из Складишта у Смедереву испушта се директно у Дунав – 15.677 m³

Један од реципијената пречишћених отпадних вода Компаније је поток Ровача, фрушкогорски поток, који одводи воду са виших терена Фрушке горе у Саву. Представља реципијент пречишћених технолошких, санитарно-фекалних и атмосферских вода из Погона за производњу пијаће воде у Јазаку, у обиму од око 15.000 m³ годишње.

Јегричка је највећа речица на Бачкој јужној лесној тераси, дужине око 65 км која представља систем повезаних бара кроз које вода отиче до ушћа у реку Тису, а одатле у Дунав, у коју се на годишњем нивоу испушта око 270 m³ пречишћене отпадне воде са станице за снабдевање горивом у Змајеву.

Са Складишта Блока „Промет“ у Пожеги пречишћене отпадне воде се, у обиму од око 3.500 m³ годишње, уливају у Скрапеж, реку прве категорије у западној Србији.

ЕН 27 Обим ублажавања утицаја производа и услуга на животну средину

Брига о потрошачима је посебно важна за Компанију. Ради смањења утицаја на животну средину, НИС континуирано ради на развоју нових и унапређењу постојећих производа.

У 2017. години Компаније је наставила да развија биоразградљива и еколошки прихватљива мазива. Током 2016. године завршен је развој производа NISOTEC KOMPRESOL PAG 150 који је намењен за подмазивање индустријских компресора за компресију гасова (метан, етан, пропан, угљен диоксид) који је због своје биора-

зградљивости од изнад 60% еколошки прихватљивији у односу на друге производе са истом наменом.

Број потенцијалних применских места у Србији за биоразградљива уља укључујући и компресорска уља је веома мали. Током 2017. године успели смо да примену компресорског уља PAG 150 проширимо са једног на још једно применско место и то је резултирало растом продаје овог производа у 2017. години за 46% у односу на 2016. годину.

ЕН 28 Проценат производа који су продати чији је амбалажни отпад прикупљен, по категорији

Водећи се одредбама Закона о амбалажи и амбалажном отпаду, Компанија је ангажовала оператера система управљања амбалажним отпадом који поседује дозволе за обављање ове делатности.

У договору са оператером, а у циљу испуњавања утврђених националних циљева за 2017. годину, амбалажни отпад који је преузет и прикупљен у 2017. години поново је искоришћен, рециклиран или одложен у текућој години.

Компанија је организовала сакупљање амбалажног отпада у брендираним посудама (папира и ПЕТ амбалаже, као и искоришћене лименке) у свим већим објектима НИС-а.

У оквиру НИС-а се одвија производња пијаће воде у месту Јазак, као и производња различитих брендова уља и мазива у Дирекцији мазива у Новом Саду.

Преглед амбалаже пласиране на тржиште Србије

Материјал		ЈМ	2016		2017	
			Јазак	Дирекција мазива	Јазак	Дирекција мазива
Пластика	ПЕТ	t	266	71	249	46
	Друге врсте пластике		48	130	48	166
Метал	Гвожђе	t	0	111	0	86
Папир и картон	Папир и картон	t	58	54	56	62
Дрво	Палете	t	31	100	51	103
Укупно		t	869		867	

ЕН 29 Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима

У току 2017. године евидентирана су два случаја привредног преступа, поводом којих је плаћена казна у износу од 1.000.000 динара.

ЕН 30 Утицај транспорта материјала који се користи у процесу производње, производа као и радника на животну средину

Дистрибуција производа крајњим корисницима је последња карика у ланцу снабдевања тржишта нафтним дериватима, током које се роба транспортује друмским теретним возилима.

Ради унапређења безбедности запослених и осталих учесника у друмском саобраћају на територији Србије и земаља у окружењу, као и ради заштите животне средине, спроводи се читав низ превентивних активности и успостављен је јасан систем корпоративне и друштвене одговорности и нормативних оквира.

Модернизација возног парка НИС-а довела је до смањења негативних утицаја друмских теретних возила на животну средину. Набавком додатног броја теретних возила, тегљача и самодучара, мотора ЕУРО 6 категорије, чиме је остварено учешће теретних возила ЕУРО 5 и ЕУРО 6 категорије у 2017. години од 78% у укупним пређеним километрима, а емисија CO₂ смањена за 6% у односу на 2016. годину. Модернизаци-

ју возног парка пратила је и набавка возила са погоном на компримовани природни гас (КППГ), чиме је смањена емисија CO₂ и осталих гасова.

Оптимизацијом структуре возног парка смањен је ниво саобраћајне буке, чији је извор погонски агрегат на моторним возилима, али и струјање ваздуха око каросерије возила и интеракција газећег слоја пнеуматика и коловозне површине, како на моторним тако и на прикључним возилима.

Возила за транспорт опасног терета поседују АDR сертификат, тако да се у саобраћају налазе само возила НИС-а која поседују опрему за спречавање изливања терета у случају саобраћајне незгоде. Блок „Промет“ поседује и сертификат менаџмента енергијом, који је резултат имплементације мера праћења и управљања потрошњом електричне енергије, као и потрошњом погонског горива у складу са захтевима стандарда DIN EN ISO 50001.

ЕН 31 Укупни издаци везани за заштиту животне средине и инвестиције по врсти

Укупни издаци за заштиту животне средине у 2017. години у милионима динара	
Третман и одлагање отпада	249,783
Третман емисије у ваздух	178,980
Улагање у куповину и одржавање опреме, као и повезани трошкови стручног особља	68,203
Осигурање за одговорност према животној средини	0,01
Трошкови за санацију (ремедијацију земљишта)	63,738
Еколошко образовање и обуке	2,030
Екстерне услуге за управљање утицајем за животну средину	242,281
Екстерне услуге сертификације менаџмент система	2,393
Додатни трошкови инсталирања зелених технологија	47,291
Трошкови израде студија у области животне средине	7,762
Трошкови санације акцидентних изливања	3,459
Накнада за коришћење вода и накнаде за испуштену воду, накнада за коришћење водног земљишта	77,195
Накнада за заштиту и унапређење животне средине- накнада за транспорт нафте и нафтних деривата	170,126
Накнада за заштиту, унапређење и загађење животне средине	87,106

ЕН 34 Механизми решавања жалби у вези утицаја на животну средину

Компанија одговорно и са дужном озбиљношћу приступа свим упућеним примедбама који се односе на животну средину, а што је омогућено путем формализованих механизма за жалбе, као и путем Call центра.

Током 2017. године поднето је 7 притужби и жалби у вези утицаја на животну средину, и то путем представки грађана на основу којих су извршени ванредни инспекцијски надзори (током којих нису уочене неусаглашености), као и једна притужба грађана путем Call центра.

Подносиоци свих 7 притужби током 2017. године били су грађани као заинтересована страна, а односиле су се на емисију загађујућих материја у ваздух у околини станица за снабдевање горивом, и загађење земљишта нафтом и нафтним дериватима у околини станица за снабдевање горивом и нафтних бушотина.

У периоду 2011. до 2016. године регистровано је укупно 19 случајева у вези утицаја на животну средину, од којих је решено 16, од којих 2 током 2017. године, док су 3 поступка још у току.

ЛА 1 Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону

Преглед кретања броја запослених			
Организациони део	31.12.2016.		
	Директно	Лизинг	Укупно
Блок Истраживање и производња	782	222	1.004
Блок Сервиси	84	24	108
Блок Прерада	775	30	805
Блок Промет	964	2.796	3.760
Блок Енергетика	245	20	265
НИС – стручне службе	1.048	460	1.508
Представништва и огранци	66	0	66
НИС а.д. Нови Сад	3.964	3.552	7.516
Нафтагас – Нафтни сервиси	600	770	1.370
Нафтагас – Технички сервиси	396	479	875
Нафтагас – Транспорт	96	272	368
НТЦ НИС Нафтагас	300	23	323
Зависна друштва у земљи	1.392	1.544	2.936
Укупно:	5.356	5.096	10.452

31.12.2017.		
Директно	Лизинг	Укупно
802	220	1.022
88	24	112
836	32	868
965	2.799	3.764
248	26	274
1.089	462	1.551
60	0	60
4.088	3.563	7.651
569	889	1.458
391	488	879
97	292	389
309	30	339
1.366	1.699	3.065
5.454	5.262	10.716

Преглед квалификационе структуре запослених према врсти уговора

Година		ДР	МР	ВС	
2016	НИС а.д. Нови Сад	Директно	9	86	1.868
		Лизинг	0	4	490
	Зависна друштва у земљи	Директно	7	18	437
		Лизинг	0	1	87
	Укупно		16	109	2.882
2017	НИС а.д. Нови Сад	Директно	7	81	1.943
		Лизинг	0	7	493
	Зависна друштва у земљи	Директно	8	15	454
		Лизинг	1	1	110
	Укупно		16	104	3.000

Преглед полне структуре запослених према врсти уговора

Година		Мушкарци	Жене	Укупно	
2016	НИС а.д. Нови Сад	Директно	2.770	1.128	3.898
		Лизинг	2.184	1.368	3.552
	Зависна друштва у земљи	Директно	1.219	173	1.392
		Лизинг	1.501	43	1.544
	Укупно	7.674	2.712	10.386	
2017	НИС а.д. Нови Сад	Директно	2.876	1.152	4.028
		Лизинг	2.178	1.385	3.563
	Зависна друштва у земљи	Директно	1.187	179	1.366
		Лизинг	1.647	52	1.699
	Укупно	7.888	2.768	10.656	

ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
277	1.120	2	133	403	0	0	3.898
330	1805	21	89	809	4	0	3.552
56	410	3	112	349	0	0	1.392
43	453	91	46	805	11	7	1.544
706	3.788	117	380	2.366	15	7	10.386
286	1.187	2	131	391	0	0	4.028
335	1.842	16	79	787	4	0	3.563
55	391	3	112	328	0	0	1.366
50	515	89	43	871	14	5	1.699
726	3.935	110	365	2.377	18	5	10.656

Однос менаџмента и запослених					
Година	Менаџмент		Запослени		
	Број менаџера	% учешћа у укупном броју менаџера	Број запослених	% учешћа у укупном броју запослених	
2016	Мушкарци	220	72,61%	3.769	75,58%
	Жене	83	27,39%	1.218	24,42%
	Укупно	303	100%	4.987	100%
2017	Мушкарци	239	73,54%	3.824	75,44%
	Жене	86	26,46%	1.245	24,56%
	Укупно	325	100%	5.069	100%

* Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва, као и лизинг запослени нису приказани у табели, због упоредивости са подацима из претходне године

** У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши менаџмент и средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев руководиоца служби и ниже) није укључен у категорију менаџера.

Преглед старосне структуре запослених				
Година		до 20	20–29	30–39
2016	НИС а.д. Нови Сад	27	1.967	2.383
	Зависна друштва у земљи	4	550	875
	Укупно	31	2.517	3.258
2017	НИС а.д. Нови Сад	46	1.891	2.413
	Зависна друштва у земљи	24	559	915
	Укупно	70	2.450	3.328

* Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели

Мушкарци		
Флукуација запослених	2016	2017
Мушкарци	199	264
Жене	191	195
Укупно	390	459

* Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели

**Однос новозапослених и броја запослених на почетку посматраног периода износи 6,61%.

***Однос запослених који су напустили компанију и броја запослених на почетку периода износи 4,78%.

Флукуација запослених по старосној структури	До 19		20–29		30–39	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Пријем у радни однос	0	11	123	191	103	97
Прекид радног односа	0	0	48	52	97	87
Укупно	0	11	171	243	200	184

* Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели

40–49	50–59	преко 60	Укупно
1.799	1.140	134	7.450
822	598	87	2.936
2.621	1.738	221	10.386
1.863	1.212	166	7.591
832	620	115	3.065
2.695	1.832	281	10.656

Жене		Укупно	
2016	2017	2016	2017
87	90	286	354
61	61	252	256
148	151	538	610

40–49		50–59		од 60		Укупно	
2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
43	44	12	11	5	0	286	354
51	58	34	32	22	27	252	256
94	102	46	43	27	27	538	610

ЛА 2 Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време

Не постоје разлике између бенефиција које су осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене који имају уговор о раду закључен на одређено време.

Нека од права, гарантованих колективним уговорима и другим интерним актима Компаније су: Посебна заштита за оболеле запослене, као и запослене особе са инвалидитетом, превентивни опоравак запослених који раде на пословима

са повећаним ризиком, и осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности; Широки спектар случајева у којима запослени имају право на исплату солидарне помоћи (болест или смрт запосленог или члана породице, оштећење објеката за становање, помоћ при рођењу детета породицама са више деце итд); стипендије током редовног школовања деце погинулих и умрлих запослених; колективно осигурање.

ЛА 3 Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, по полу

Динамика одлазака и повратака са породилског одсуства у 2017. години

Организациони део	Запослени који су започели одсуство у 2016. години	Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2016. години	Запослени који су започели одсуство у 2017. години
НИС а.д. Нови Сад	56	71	67
Лизинг	119	106	108
Укупно	175	177	175

* Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели.

ЛА 4 Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором

У случају потребе премештаја запосленог на друге послове или промене других битних елемената Уговора о раду запосленог, Компанија је у обавези да запосленом достави понуду за закључење анекса Уговора о раду, са роком за из-

јашњавање о понуди који износи осам радних дана од дана пријема понуде. Понуда објашњава и образлаже разлоге за премештај запосленог и елементе Уговора о раду који се мењају.

Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2017. години	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства до 31.12.2016. и 31.12.2017	Преостали очекивани број запослених за повратак са одсуства у 2018. и 2019. години	Напустили компанију за мање од годину дана након повратка са породичског	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства, а у радном односу у Компанији су и након 12 месеци од завршетка одсуства
56	122	75	9	119
119	125	122	112	114
175	247	197	121	233

ЛА 5 Проценат запослених чији се интереси заступају кроз формално организовани комитет за заштиту и безбедност на раду

Према одредбама Колективног уговора у НИС-у су формирани одбори за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР), и то у свим организационим целинама:

- ОБЗНР НИС
- ОБЗНР Блок „Истраживање и производња“
- ОБЗНР Блок „Прерада“
- ОБЗНР Блок „Промет“
- ОБЗНР Блок „Сервиси“
- ОБЗНР Блок „Енергетика“

Сваки од одбора за безбедност и здравље на раду сада броји седам чланова и то четири представника запослених (синдиката) и три представника послодавца, а у њима је током 2017. године обухваћено скоро 99% од укупног броја запослених.

Усвојено је Упутство УП-09.01.00-001: Рад Одбора за безбедност и здравље на раду којим се ближе уређује начин рада и друга питања која су од значаја за припремање и одржавање седница Одбора за безбедност и здравље на раду Компаније.

Током 2017 године одржано је 14 Састанака одбора за БЗР, према предходно усвојеним Планом, а на којима су разматрана следећа питања:

- анализа стања у области безбедности и здравља на раду
- предлог мера за унапређење безбедности и здравља на раду,
- набавка ЛЗО за потребе запослених,
- разматрање послова са повећаним ризиком и програма заштите запослених на таквим пословима,
- разматрање извештаја о здравственом стању запослених, на основу периодичних лекарских прегледа,
- разматрање повреда на раду и професионалних обољења,
- сарадња са стручним службама у области безбедности и здравља на раду
- увођење превентивних мера заштите запослених.

ЛА 6 Укупан број повреда, професионалних болести, изгубљених дана и смртних случајева, по региону и полу

HSE индикатори	2016	2017
Повреде на раду	99	119
Повреде на раду – са боловањем	30	27
Повреде на раду са смртним исходом	0	3
Број изгубљених дана	343	517
Дани боловања због повреда на раду	2.436	2.332
Број дана одсутности са посла	309.284	265.524
Број сати редовног рада	18.433.375	18.861.531
Стопа повреда (ИР)	5%	6,31%
Стопа одсуствовања са посла (АР)	16,78%	9,09%
Стопа изгубљених дана (ЛДР)	0,13%	2,74%
Број пожара	26	27
Број саобраћајних незгода	13	8
Број еколошких акцидентата	16	30
Број посета инспекцијских органа	770	903
Број мера инспекцијских органа	275	159
Врсте повреда	2016	2017
Пад запослених	21	30
Термичке и хемијске повреде	5	4
Механичке повреде	34	32
Саобраћај	10	14
Пад са висине	2	2
Остало	27	37
Укупно	99	119

ЛА 7 Радна места са повишеним ризиком од повреде или професионалних обољења

У оквиру Акта о процени ризика на радном месту и у радном окружењу, који се редовно ревидира, дефинисано је да НИС има 2.393 радна места са повећаним ризиком, на којима је ан-

гажовано 5.316 запослених. НИС настоји да увођењем нових технолошких унапређења смањи већ препознате ризике.

ЛА 8 Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима

Питања безбедности и здравља на раду су обухваћена формалним споразумом са синдикатом и дефинисана су Колективним уговором. Менаџмент Компаније и запослени личним примером и поступцима унапређују HSE перформансе и демонстрирају посвећеност HSE принципима. Бенефити који су намењени запосленима не зависе од дужине трајања уговора.

Неке од области које су покривене Колективним уговором су:

- остваривање и заштита права запослених
- радно време, одмори и одсуства
- вишак запослених
- образовање, стручно оспособљавање и усавања
- безбедност и здравље на раду
- накнада штете
- решавање стамбених потреба
- остваривање права на штрајк

ЛА 9 Просечни сати обуке годишње по запосленом, по полу и по категорији запослених

Трошкови обуке у милионима динара	2016	2017
Трошкови обуке	238	192
Трошкови стручног образовања	232	189
Трошкови саветовања	2	0
Трошкови чланарине пословних удружења	4	3
Организациони трошкови обуке	7	4
Укупно	245	196

Статистика обука

	Сати обуке према полу		Број запослених према полу		Сати обуке према категорији	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски	Менаџери	Запослени
Диретно	138.425	30.450	2.107	851	26.969	141.906
Лизинг	33.003	3.270	780	135	746	35.487

У 2017. години у сарадњи са екстерним провајдерима организовано је 1.843 обука, на којима је учествовало 6.542 полазника, док је интерне обуке у Компанији похађало више од 4.500 полазника. Подршку у проширивању професионалних знања наши запослени добијали су од водећих светских компанија из области истраживања и производње али и најбољих домаћих компанија. Обуке су поспешиле развој како професионалних и личних, тако и вештина које су неопходне за успешно руковођење тимовима. Испраћене су значајне светске конференције на којима се прате трендови и најбоља светска пракса из области пословања компаније, попут *St. Petersburg International Economic Forum*, *Russian Energy Week*, *Oil and Gas Industry Supply Chain NEFTEGAZSNAB*.

И током 2017. године НИС је континуирано радио на повећању ефикасности и организовани су *Lean Six Sigma* тренинзи у приоритетним организационим деловима. Програм је подељен у 3 нивоа (жути, зелени и црни појас) и у сарадњи са провајдером *Six Sigma South East Europe*, као и уз помоћ интерних тренера је обучено преко 320 запослених што представља први корак како би се обезбедила максимална ефикасност пословања, поузданост производње и безбедносне активности и укључивање свих запослених у културу сталних побољшања.

У НИС-у се стално спроводе различити програми за професионални развој запослених који су прилагођени потребама основног бизниса Компаније.

Број запослених према категорији		Трошкови обуке у хиљадама динара		Број сати обука	
Менаџери	Запослени	Укупно	По запосленом	Укупно	По запосленом
576	2.382	177.688	32,94	168.875	31,31
33	882	18.477	3,51	36.273	6,89

Програм	Организациони део	Опис
Програм ротације са ЈАД „Гаспром њефт“	Блок „Истраживање и производња“	У периоду од септембра до децембра месеца реализована је ротација за 25 запослених Блока „Истраживање и производња“ са циљем професионалног усавршавања у ЈАД „Гаспром њефт“ и његовим ћеркама фирмама у РФ. Период ротације трајао од две недеље до два месеца. У ротацији су учествовали геолози, рударски и машински инжењери, специјалисти из области HSE и HR. Запослени су стекли су нова знања, повећали ниво професионалних компетенција, упознали са најбољим праксама у нафтној индустрији те успоставили сарадњу са колегама из Тјумена, Нојабрска, Оренбурга, Ханти-Мансијска, Мегиона, Санкт-Петербурга.
Сарадња са Техничком школом из Зрењанина	Блок „Истраживање и производња“ Блок „Сервиси“	У оквиру програма стручног оспособљавања 497 запослених је прошло усавршавање неопходно за стицање образовног профила: Руковалац постројењима за добијање нафте и гаса. Циљ је да се овакав начин усавршавања запослених настави и у 2018. години.

Програм „Учења страних језика“ намењен је унапређењу знања енглеског, руског или српског језика запослених, са циљем ефикаснијег обављања посла. У групну и индивидуалну наставу током 2017. године било је укључено 252 запослена.

Е-learning програми

Пратећи светске трендове, у 2017. години наставили смо са креирањем савремених електронских обука за запослене у компанији – Е-learning тренинзи. Модерне и ефикасне технологије омогућиле се садржај тренинга буде представљен на занимљив и интерактиван начин.

Предности Е-learning тренинга прво су уочене у области Здравља и безбедности на раду као и за новозапослене компаније.

Онбординг програм

Како би се новозапослени радници лако и брзо уклопили у ново радно окружење на почетку свог радног ангажмана они најпре учествују у различитим „onboarding“ активностима. Кроз Уводни тренинг, новозапослени се упознаје са пословним процесима, организационим деловима НИС-а, као и подацима о пословању и активностима како би се што лакше прилагодио будућем раду.

Пратећи савремене светске трендове део уводног тренинга је и едукативни филм, „Добро дошли у НИС“, који запосленима омогућава упознавање са НИС-ом са радног места кроз 32 едукативна филма.

Развој талената

Током године дефинисан је План развоја каријере запослених на нивоу целе Компаније, а дефинисани су и планови развоја каријере за запослене у Блоковима. План развоја каријере транспарентно приказује кораке у каријерном напредовању запослених. Кроз кораке приказане у Плану развоја каријере, НИС омогућава континуирани развој запослених на свим нивоима, од улазних до виших, руководећих позиција.

Центри за процену током 2017. године организовани су за преко 100 учесника са циљем

утврђивања потенцијала и области за развој запослених у различитим организационим деловима, као и у циљу селекције и одабира запослених. Током 2017. године креирани су и реализовани први интерни центри за процену реализовани од стране запослених у Сектору за тренинг и развој.

Сprovedен је редован циклус оцењивања запослених по компетенцијама, у оквиру ког запослени добијају квалитетну а структурирану повратну информацију о свом раду током године.

У оквиру програма наслеђивања „Кадровска резерва“ реализовану су индивидуални планови развоја запослених највишег нивоа спремности за преузимање кључних позиција.

Остале обуке

Током 2017 године предузето је више активности на унапређењу безбедности запослених у саобраћају, као и целокупног нивоа безбедности саобраћаја, а неке од њих су :

- Недеља безбедности саобраћаја у сарадњи са Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Агенцијом за безбедност саобраћаја, са темама:
 - Безбедно учешће деце у саобраћају,
 - Активности за безбедно учествовање младих у саобраћају,
- Приказ статистике безбедности саобраћаја у РС, са освртом на учешће мотоциклиста у саобраћају и практичан тренинг,
- Показатељи безбедности саобраћаја у НИС-у, превоз опасног терета, радно време посаде у друмском саобраћају,
- ЦНГ, пнеуматици, системи за кочење – утицај на безбедност саобраћаја
- Возачки изазов 6 – такмичење возача
- Практичне и теоретске обуке возача у сарадњи са Министарством одбране, на војном полигону у Краљеву, као што су:
 - Управљање теретним возилима у различитим условима
 - Еко и безбедна вожња путничким возилима
 - Управљање путничким возилом у различитим условима
 - Управљање лаким теренским возилом у различитим условима и др.

ЛА 10 Програми за едукацију запослених који омогућавају способност радника за даљи рад и помоћ при транзицији након завршетка каријере

Савремено пословање намеће бројене изазове са којима се запослени суочавају. Како би НИС-ови запослени били спремни да одговоре пословним изазовима НИС улаже у развој својих кадрова и доприноси унапређењу потенцијала запослених и тиме ради на развоју кадровских ресурса целе НИС Групе.

Током 2017. године Компанија није спроводила програме за решавање технолошког вишка запослених. У прошлости је Компанија настојала да обезбеди подршку запосленима који напуштају компанију као технолошки вишак, обезбеђујући радионице са представницима Националне службе за запошљавање.

ЛА 11 Проценат запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, по полу и категорији запослених

У Компанији се на годишњем нивоу врши редовно оцењивање запослених по компетенцијама, којим су обухваћени сви запослени у НИС-у, класификовани у три основне катего-

рије – руководиоци, специјалисти и радници. Сви запослени добијају квалитетну и структурирану повратну информацију о резултатима оцењивања.

ЛА 12 Структура Одбора директора и рашчлањавање чланова Одбора директора по према полу и старосној групи

У 2017. години Одбор директора чине 9 мушких чланова и 1 женски члан, од којих је 5 чланова

старосне групе од 30–50 година, док је 5 чланова старости преко 50 година.

ЛА 13 Однос основне зараде жена и мушкараца по категорији запослених

Колективним уговором, према ком се основна зарада запослених одређује у складу са грејдом посла, гарантовано је да ниво зарада запослених у НИС-у буде у истом рангу са водећим компа-

нијама у Србији. Сваки грејд има дефинисани распон од минималне до максималне основне зараде, без обзира на пол.

ЛА 16 Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези радног права

У току 2017. године против Компаније је покренут 1 нови радни спор (искључујући тужбе које су покренуте поводом утврђивања злостављања на раду-мобинг) а активна су и 848 радна спора из претходног периода.

спор на штету Компаније са негативним финансијским ефектом од 3.881.641 динара) као и 1 судски поступак из текућег периода (на штету Компаније са негативним финансијским ефектом од 34.000 динара).

Од укупног броја радних спорова у току 2017. године окончано је 405 поступака започетих из ранијег периода (274 у корист Компаније а 131

Укупна вредност радних спорова који су окончани на штету Компаније износи 3.916.141 динар.

ХР 3 Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете

У току 2017. године није идентификован ни један случај везан за дискриминацију у Компанији.

ХР 4 Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, тако да је и током 2017. године настављена интензивна сарадња са репрезентативним синдикатима запослених (у НИС а.д. Нови Сад и зависним друштвима). Такође, у 2017. години су закључени и Колективни уговори у НИС а.д. Нови Сад и у зависним дру-

штвима у Републици Србији (Нафтагас-Нафт-ни сервиси д.о.о. Нови Сад; Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад; Нафтагас-технички сервиси д.о.о. Зрењанин и Научно-Технолошки центар НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад). Нису забележени случајеви у којима је угрожена слобода удруживања и колективног преговарања.

Број запослених у репрезентативним синдикатима		
Назив синдиката	2016	2017
Јединствена синдикална организација НИС а.д.	2.651	2.659
СО Нафтни Сервиси	307	313
СО НТЦ НИС Нафтагас	76	92
СО Специјални радови (Нафтагас-Нафтни сервиси)	177	152
СО Технички сервиси	213	194
СО Транспорт	44	45
Укупно	3.468	3.455

ХР 5 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународ-

ним конвенцијама, како у другим областима пословања, тако и када је у питању дечији рад.

ХР 6 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународним конвенцијама, како у другим обла-

стима пословања, тако и када је у питању принудни рад.

ХР 12 Број притужби које се односе на кршење људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе

У току 2017. године у Компанији је покренуто 7 нових спорова поводом мобинга а утврђено је постојање 20 спорова из претходног периода.

Од укупног броја спорова у току 2017. године окончано је 6 спорова из ранијег периода и то 4 у корист а 2 на штету Компаније.

Укупна вредност спорова који су окончани на штету Компаније износи 700.000 динара.

СО 3 Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици

У свим организационим деловима у Компанији се континуирано анализирају тежишни ризици везани за корупцију. Врши се стални мониторинг индикатора корупције*, претежно у области набавке роба и услуга, у пословању са купцима, као и кроз процес верификације кандидата за пријем у радни однос, постављења на менаџерске и друге руководеће позиције унутар Компаније, те у процесу верификације пословних привредних субјеката приликом ступања у уговорни однос и у усаглашавању уговорних и нормативно-методолошких докумената.

* Под појмом „корупција“ у анализи је коришћена дефиниција преузета из Националне стратегије за борбу против корупције: Корупција је однос који се заснива злоупотребом овлашћења у јавном и приватном сектору у циљу стицања личне користи или користи за другог. Ради се о ширем схватању појма корупције, која се не своди на опште усвојено мишљење да се ради о давању или примању мита, већ се подразумева свака радња која потиче, делимично или потпуно, из мотива који су друштвено неприхватљиви.

Област пословања, посебно изложена ризику везаном за корупцију, је набавка роба и услуга, с обзиром на непосредну комуникацију са добављачима и значајан проток новца, а иницијатива за коруптивно понашање може да потекне и од понуђача и од наручиоца услуге. Међутим, корупционе активности су карактеристичне и за област пословања са купцима, најчешће кроз привилеговање појединих тзв. „великих“ купаца, али и кроз фаворизовање по основу паритета, начина транспорта или времена отпреме. Најраспрострањенији вид привилеговања купаца је изражен кроз закључивање уговора или испоруку веће количине робе, без обзира на неизмирене финансијске обавезе, настале из претходних уговора и испорука.

Током 2017. године је анализирано више индиција које су наводиле на елементе могућег корупционог деловања, посебно у службама набавке. Проценом ризика, као тежишни ризици у области корупције идентификовани су:

- Злоупотреба положаја одговорног лица, где су као фактори настанка издвојени: неодговоран однос према повереној имовини Компаније; недовољна заштита имовине Компаније; непостојање или непотпуност процедура интерних контрола; пропусти у раду линијских и функционалних руководиоца; противправно поступање запослених.
 - Несавестан рад у служби
 - Проневера у служби
 - Одавање службене тајне
- Будуће обавезе**
1. Развијање и продубљивање свести запослених Компаније о препознавању и штетности појавних облика корупције.
 2. Превентивне активности које ће побољшати пословну атмосферу и умањити могућности корупционог деловања.
 3. Тренинзи, обука и стручне радионице као експертска помоћ менаџменту у препознавању елемената корупције.
 4. Учесће у изради и усаглашавању интерних нормативних докумената са циљем уградње контролних механизма ради сводјења могућности коруптивног деловања на минимум.
 5. Сарадња, унапређење и координација мера и активности на сузбијању корупционих активности са надлежним државним органима.

СО 4 Комуникација и обука у вези правила и процедура против корупције

Органи и тела органа управљања

Чланови органа и тела органа управљања НИС-а су са правилима и процедурама против корупције упознати кроз Одлуку генералног директора из 2014. године, којом је усвојен типски образац Споразума о антикорупцијском понашању. Такође, чланови органа и тела органа управљања су имали могућност да се упознају са Политиком Компаније у области борбе против корупције и превара, посебно са клаузулом о поштовању законодавства у области борбе против превара и корупције. Сви чланови органа и тела органа управљања и то чланови Одбора директора, Саветодавног одбора генералног директора, као и чланови комисија Одбора директора (Комисије за ревизију, Комисије за именовања и Комисије за накнаде) и Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара су упознати са правилима и процедурама које су актуелне у НИС-у, а везане су за антикорупционе активности.

Новозапослени

Током 2017. године је у континуитету вршено упознавање са правилима и процедурама против корупције, тако да су сви новозапослени били обухваћени уводним предавањима која су укључивала и корупциону проблематику.

Запослени

Компанија је током 2017. године реализовала непосредне облике обучавања запослених на теме у којима је, између осталог, указивано и на антикорупцијска питања. Теме су се односиле на области из поверљивог деловодства, заштите информација, заштите информација од злонамерног мејла и софтвера, те размену поверљивих података са државним органима и са матичном компанијом. Предметним обукама обухваћена су укупно 62 запослена.

Осим тога, сваки организован вид контакта са појединим категоријама запослених, користи се и за усмеравања и едукације, претежно кроз контролне активности малопродајних и других објеката Компаније и у процесу усаглашавања уговорних докумената.

Пословни партнери

Са свим пословним партнерима са којима је НИС ушао у уговорни однос, склопљен је Споразум о антикорупцијском понашању, ради очувања и обезбеђивања повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против коруптивних и/или незаконитих радњи и поступања. Одлуком генералног директора предвиђен је и поступак у случајевима када пословни партнер одбије да потпише Споразум. Тада иницијатор закључења Споразума из НИС-а обавештава надлежне службе, након чега се предузимају мере и радње у смислу утврђивања стварних разлога одбијања потписивања Споразума, а потом се доноси усаглашена одлука о даљем поступању. Служба економске безбедности такође предузима мере из своје надлежности на плану антикорупцијског деловања, као и на контроли усаглашених уговора и постојаности и исправности антикорупцијских споразума.

Будуће обавезе и циљеви

Наставити континуирану размену података са менаџментом организацијских састава Компаније, посебно са онима у чијем је делокругу спровођење набавне делатности, као и продаја робе и производа Компаније и извршити процену за потребом додатних тренинга/обука или радионица у поступцима запослених на препознавању и примени антикорупцијских мера.

СО 5 Потврђени случајеви корупције и предузете акције

Против запослених чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по Компанију, а у основи су били корупциони мотиви, надлежним руководиоцима је у 2017. години поднето 226 предлога за покретање дисциплинског или прекршајног поступка. Сем тога, против 72 лица су поднете пријаве за кривична дела проневере, од чега је 71 пријава поднета против трећих лица, а једна против лица запосленог у НИС-у, из категорије средњих руководиоца. Највећи број поднетих кривичних пријава против трећих лица, њих 69 односи се на кривично дело крађе, а везана су за крађу деривата тако што су се починили након точења деривата на малопродајним објектима Компаније удаљавали без плаћања рачуна. Преостале две кривичне пријаве против трећих лица односе се на кривично дело проузроковања стечаја, којим су наступиле штетне последице по Компанију у износу већем од 400 милиона динара и кривично дело изазивања опште опасности. Из Компаније су отпуштена укупно 52 запослена из категорије инжењера, техничара и радника.

Током 2017. године забележено је 70 случајева у којима је са пословним партнерима раскинут или није обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози су:

- непрофесионалан однос према уговором дефинисаним обавезама, непоштовање уговорених рокова и динамике (6 случајева);
- утужења партнерских привредних субјеката ради неизмирења уговором дефинисаних обавеза чиме су наступиле штетне финансијске и друге последице по Компанију (54 случаја);
- непослован однос према преузетим обавезама у виду прихватања посла, а потом пре уговарања одустајање од истог (2 случаја);
- одбијање комуникације представника партнерског привредног субјекта са надлежнима Компаније и фактурисање послова који нису уопште реализовани (1 случај);
- уградња неадекватне и неуговорене опреме (4 случаја);
- нуђење од стране партнерских привредних субјеката Компанији опреме по вишеструко вишим ценама у условима када исти полаже једини право да нуди предметне производе на српском тржишту (1 случај);
- на основу налога из матичне компаније (2 случаја).

Од регистрованих 70 случајева у којима је дошло до раскида уговора или уговор са пословним партнером није обновљен, није било, у ужем смислу, необновљивих уговора чији су разлози корупционе природе, док се у ширем смислу под разлоге корупционе природе може сврстати 57 случајева.

СО 6 Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке

Према усвојеном документу „Спољна политика“ званичан став Компаније је да не финансира рад политичких странака.

СО 7 Укупан број правних поступака због анти конкурентског и монополског понашања, према исходу

У току 2017. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против

Компаније због анти-конкурентског и монополског понашања.

СО 8 Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима

У току 2017. године нису изречене значајне казне нити новчане санкције за Компанију због неусаглашености са законима и прописима.

СО 9 Проценат нових добављача који су анализирани са аспекта критеријума утицаја на друштво (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусаглашеност са законом)

Учествујући у поступцима усаглашавања набавки у Компанији, надлежна служба комплексно сагледава потенцијалног привредног субјекта са којим Компанија може да ступи у уговорни однос. При томе се сагледавају финансијски показатељи пословања потенцијалног коминтента, професионалне и стручне компетенције, кадровски потенцијали, број и суштина вођења евентуалних судских поступака (посебно у својству туженог, посебно тужитеља), као и евентуално дотадашње учешће у делима која се могу подвести под корупцију.

У току 2017. године верификовано је 9.065 привредних субјеката са којима је планирана пословна сарадња, док је од тог броја њих 68 или 0,75 % неусаглашено из разних разлога. Неусаглашеност се не односи само на установљене или основане сумње на корупциона дела, већ на све исказане провераване елементе. Неусаглашени коминтент је онај за ког се анализом установи да би успостављањем уговорног односа са истим могли да наступе пословни ризици по Компанију. Разлози неусаглашавања потенцијалног коминтента могу да буду:

- неликвидност (тренутна или учестала)
- неекономичност – вредност предмета није усклађена са тржишним условима, а протежира се пословање са мањим бројем фирми
- непоузданост у пословању (или потенцијална непоузданост), што може да подразумева да потенцијални коминтент не располаже потребним (траженим) референцама, да не поседује валидне сертификате који су потребни за обављање уговорних обавеза, да су му, због преангажованости на већем броју тренутних послова, смањени расположиви радни капацитети, да не поседује потребна средства за обављање уговорних обавеза
- нестручност – привредни субјекат није регистрован за обављање делатности која је предвиђена, или је регистрован али ангажује подизвођаче који нису регистровани за захтевану делатност
- нелојалност (или потенцијална нелојалност) – нпр. фирма је у списку референци доставила податке о свом ангажовању на сличним пословима за потребе друге фирме, која је конкурент Компаније, што представља ризик од отицања пословних података Компаније
- сукоб интереса и друго

Такође, надлежна служба је учествовала у усаглашавању 6.503 уговора, од којих је 138 или 2,12 % неусаглашено.

Извршена је анализа свих 665 нових добављача у 2017. години, а сагласност није дата за 68 потенцијалних уговарача, код којих је утврђено постојање стварног или потенцијалног негативног утицаја на Компанију. Потенцијални комитенти се пре самог избора добављача анализирају са становишта корпоративне заштите и потенцијално негативних утицаја на пословање Компаније, чиме се спречава и сама могућност потписивања уговора, уколико сауговорач није усаглашен.

Сагледаван је и однос добављача према уговорно преузетим обавезама и искуства из претходне пословне сарадње, некоректност и злоупотребе у односима, сходно одредбама Закона о облигационим односима и пословним обичајима, фактурисање рачуна за неизвршене и нерализоване услуге/радове/добра, испорука коришћених и амортизованих материјала и друго.

Осим тога, анализирана је и повезаност самих техничких или комерцијалних лица са представницима сауговорача, у случајевима где је постојала сумња у присуство стварног или потенцијалног негативног утицаја на Компанију у сфери набавне делатности.

У НИС-у се, у циљу елиминисања ризика пословања, води Листа непоузданих добављача, купаца и извођача радова, која обухвата привредне субјекте који у претходном периоду нису испуњавали уговорне обавезе у раду са Компанијом (неквалитетно извршени послови, некоректна пословна сарадња, злоупотребе и сл.).

Поред 68 добављача за које је у 2017. години евидентирано да имају негативан утицај на пословање НИС-а и придодати су на Листу непоузданих добављача, а њих 21 је искључено са постојеће Листе као резултат побољшања пословне климе и отклањања неусаглашености, чиме су се поново квалификовали за потенцијалне добављаче у Компанији.

СО 10 Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на друштво у оквиру ланца набавке

С обзиром на сарадњу са значајним бројем партнера у Србији, НИС примерима добре праксе у пословању позитивно утиче на подизање стандарда пословања и на спремност осталих компанија да пружи квалитетније услуге, што доприноси побољшању пословне климе у земљи.

Осим интерних предавања, предузете су комплексне активности на афирмацији економске безбедности на тржишту Републике Србије. Као

карактеристично истичу се предавања вршена слушаоцима 61. класе Генералштабног усавршавања, којима је у оквиру корпоративне и економске безбедности указано на предузете мере и остварене резултате у борби против корупције. Такође, по овој проблематици предавања су вршена и слушаоцима Студија одбране и безбедности Војске Србије у којима су исти упознати са активностима Компаније на спречавању коруптивних активности.

СО 11 Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези друштва

У току 2017. године није било утврђених случајева кршења етике пословног понашања у Компанији, пријављених путем СОС линије.

ПР 1 Категорије производа и услуга који се прате ради унапређења утицаја на здравље и безбедност

Континуирана модернизација и увођење иновативних технологија у свим областима половања темељи су на којима НИС базира стратешки положај лидера на регионалном енергетском тржишту. У свету који се непрестано мења и технолошки напредује, НИС уводи модерне технологије како би изашао у сусрет растућим захтевима потрошача, али и одговорио на потребу додатног унапређења заштите животне средине.

У том циљу НИС је почео два капитална пројекта чија ће реализација донети бројне пословне и еколошке бенефите. У Рафинерији нафте Панчево у току је изградња пројекта „Дубока прерада“ чијом ће финализацијом прерађивачка постројења НИС-а бити сврстана међу најмодерније у Источној Европи. Поред већих количина најквалитетнијих горива, као и домаће производње кокса који је до сада увозен

у Србију, завршетак пројекта „Дубока прерада“ значиће и стицање услова за престанак производње високо-сумпорног мазута што ће имати позитиван утицај на заштиту животне средине у Србији и региону.

Такође, НИС је у 2017. години направио значајан искорак ка изградњи Термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) Панчево, чија је технологија тренутно најбоља са аспекта енергетске ефикасности и екологије, те представља економски најоправданије техничко решење коришћења природног гаса као горива. Реализација овог пројекта допринеће и енергетској стабилности Републике Србије јер ће значајне количине произведене електричне енергије бити усмерене у домаћи енергетски систем. Истовремено, изградња ове савремене централе омогућиће производњу еколошки чисте енергије.

ПР 2 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга

У току 2017. године нису изречене санкције Компанији због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем про-

извода и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга.

ПР 3 Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама

НИС као друштвено одговорна компанија доследно уводи и спроводи све мере које су прописале ЕУ и ЕСНА у циљу заштите здравља људи и животне средине од ризика који могу настати употребом хемијских производа. Компанија обележава производе у складу са важећом регулативом, што има за циљ да се адекватним обележавањем пружи информације о опасностима потенцијалног утицаја на здравље људи и животну средину. Подаци о хемијском саставу и својствима производа, начину складиштења, руковању производом, транспорту и збрињавању отпада, садржани су у Безбедносном листу, као и на етикетама. Елементи обележавања производа (пиктограми, одговарајуће ознаке и текст који указује на опасна својства) морају да буду приказани на амбалажи.

Одговорност за производ и усаглашавање са регулативом ЕУ

Безбедносни лист (SDS – *Safety Data Sheets*) је законом прописан документ (у обавезној примени од 2013. године) и главни инструмент комуникације од снабдевача ка потрошачима, због захтева да произвођачи и увозници пружају обавештења о томе како њихове супстанце или смеше могу да се користе безбедно по здравље људи и животну средину. Садржај Безбедносног листа је прилагођен потребама професионалних корисника и пружа им информације о реално предвидљивим физичким и хемијским опасностима, које проистичу из својстава хемикалије, као и са њима повезаним ризицима по здравље људи и животну средину.

Безбедносни лист садржи и информације од значаја за друге групе корисника, као што су субјекти у транспорту опасног терета или реаговању на хемијски удес и друго.

REACH (*Registration, Evaluation, Authorisation and Chemicals*) представља предуслов за извоз производа Компаније у Европску унију. С обзиром на то, да значајан део својих производа Компанија извози на тржиште Европске уније, у НИС-у су извршена обимна испитивања и активности у циљу испуњења REACH обавеза.

Све REACH обавезе су испуњене у складу са задатим временским роковима и добијена је позитивна одлука Европске агенције за хемикалије о извршеној регистрацији супстанци које производи НИС.

У 2017. години је завршен пројекат имплементације REACH/ SDS. У делу производи и услуге на сајту Компаније је формиран део REACH и SDS у оквиру кога ће ова законски обавезна документација бити доступна купцима производа у РС (Безбедносни лист) и увозницима НИС производа у ЕУ (на српском, енглеском језику и опционо језицима увозника). Овим је поред задовољења законске регулативе на ефикасан начин постигнуто ажурно информисање купаца и заинтересованих страна, побољшање безбедности и поштовање еколошких норми, правовремено информисање о производима и изменама које су настале заинтересованим странама у ланцу снабдевања и унапређење пословања и имиџа Компаније.

Будући циљеви

- Истраживање хемијског састава производа који имају што мањи негативни утицај на животну средину,
- Информисање и обука корисника о значењу елемената обележавања и примена упутстава о безбедном коришћењу и одлагању.

ПР 4 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга

У току 2017. године нису изречене санкције Компанији због непридржавања прописа и

добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга.

ПР 5 Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољства потрошача

Тренутно се истраживање задовољства потрошача мери и прати кроз пројекат Трекер студије праћења навика и ставова возача. У питању је континуирана студија праћења показатеља лојалности и задовољства потрошача. Студија је први пут спроведена 2014. а од 2016. године се спроводи на годишњем нивоу.

НИС, као апсолутни лидер на тржишту, ужива стабилно и високо задовољство потрошача и у 2018. години, са 95% задовољних редовних корисника на НИС Петрол и 98% на Газпром станицама за снабдевање горивом. Основни фактори који утичу на високо задовољство остају широка мрежа станица за снабдевање горивом као и корисничка услуга. Изглед станица, квалитет и разноврсност понуде горива су такође веома позитивно евалуирани аспекти.

ПР 6 Продаја забрањених или спорних производа

У Компанији се у току 2017. године није вршила продаја производа који су забрањени или предмет јавне дебате на појединим тржиштима.

ПР 7 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција

У току 2017. године Компанији нису изречене санкције због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке

комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција.

ПР 8 Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача

У току 2017. године нема поступака покренутих због нарушавања приватности података потрошача.

ПР 9 Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа компаније

У току 2017. године није било казни због неусаглашености са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа Компаније.

ОГ 1 Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса

У складу са законима Републике Србије Компанија није у могућности да врши извештавање

о процењеној количини и вредности резерви нафте и гаса.

ОГ 3 Укупна количина генерисане енергије из обновљивих извора према врсти извора

Српска привреда у великој мери зависи од фосилних, необновљивих извора енергије (нафта, угаљ), који представљају потенцијалну опасност по животну средину. Анализом потенцијала дошло се до закључка да Сектор развоја обновљивих извора енергије представља једног од главних учесника у испуњењу плана развоја заштите животне средине, производње енергије и енергетске ефикасности на глобалном нивоу и велики изазов за будућност.

У НИС-у се посебна пажња поклања развоју обновљивих извора енергије, пре свих геотермалне енергије. Развој обновљивих извора енергије, искоришћења геотермалних ресурса НИС спроводи се реализацијом пројеката проширења геотермалних капацитета. Примена геотермалне енергије за потребе грејања зграда, за грејање санитарне воде, отворених и затворених базена, стакленика, у индустрији

значајно је порасла последњих година. Коришћење геотермалне енергије омогућава смањење трошкова набавке енергената за потребе грејања објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство НИС на енергетском тржишту Србије. Пројекти из области обновљивих извора енергије, геотермалне енергије значајно утиче на повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је увођење праксе рационалног коришћења енергије и повећања енергетске ефикасности, као и имплементација нових технологија којима се смањује потрошња енергије.

Посебно треба нагласити учешће компаније НИС у развоју пројекта производње електричне енергије из енергије ветра. НИС заједно са партнерима финансира и учествује у пројекту Ветропарк Пландиште где се планира изградња ветрогенератора снаге близу 100 MW и производња до 290 GWh годишње.

ОГ 5 Количина произведене и збринуте слојне воде

Количина произведене и збринуте слојне воде (m³)	2016 m³	2017 m³	Релативна промена 2017/2016
Произведена слојна вода	5.146.612	4.782.849	-7%
Збринута слојна вода	5.146.612	4.782.849	-7%

Комплетна количина произведене слојне воде се утискује.

Приликом црпљења нафте и гаса и извођења рударских радова у бушотинама црпи се и значајна количина слојне (лежишне) воде. Ова вода садржи угљоводонике, соли, пореклом из геолошких формација из којих потичу. Из слојне воде се издвајају угљоводоници, суспен-

доване и растворене материје, а пречишћена слојна вода се преко система за припрему и утискивање утискује у изабране бушотине које су ван функције, на одређену дубину. На овај начин се спречава могућност загађења водних и геолошких слојева.

ОГ 6 Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферу и спаљеног на бакљи

У 2017. години је количина спаљеног слободног и раствореног гаса на бакљама у Блоку „Истраживање и производња“ износила 18.669.746 m³,

а процењена количина испуштеног гаса у атмосферу без спаљивања у Погону „Северни Банат“ је износила 90.176 m³.

ОГ 7 Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање

Отпад од бушења је неопасан отпад који представља смешу материјала из набушених стена (пешчар, лапорац, кречњак и други) и исплаке, течног вискозног флуида којим се врши испирање набушеног материјала приликом израде бушотина.

У току 2017. године, у оквиру редовних активности на изради нових нафтних бушотина, генерисано је укупно око 25.000 t отпадних исплачних материјала, који су збринуте одмах по генерисању. Сав отпад који је генерисан у току бушења је одмах сакупљен и одложен на Депонију отпадне исплаке Ново Милошево.

Сва постројења која су коришћена за бушење током 2017. године опремљена су металним базенима за сакупљање исплаке који се монтирају на површину, односно у потпуности су избачени из употребе бетонски базени који се уклапају у земљу. Поред наведеног у току 2017. године у потпуности је имплементирана пракса покривања комплетних локација ПВЦ фолијом током бушења тако да је заштита животне средине подигнута на још виши ниво односно контакт исплаке са околним земљиштем је онемогућен чак у случају акцидентних ситуација.

ОГ 8 Садржај бензена, олова и сумпора у гориву

Квалитет произведених горива Компаније је у складу са прописаним квалитетом према захтевима националне регулативе.

ОГ 10 Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом

У току 2017. године у Компанији је покренуто је 5 нових спорова због накнаде штете за некоришћење земљишта или због рекултивације, а утврђено је постојање 22 спора из претходног периода.

Од укупног броја спорова у току 2016. године окончано је 6 спорова, од тога 5 из ранијег периода и 1 из 2017. године и то 4 у корист а 2 на штету Компаније.

Укупна вредност спорова који су окончани на штету Компаније износи 4.239.150 динара.

ОГ 12 Невољно расељавање становништва и утицај на њихов живот у том процесу

У току 2017. године нису забележени случајеви невољног расељавања становништва као ни

поступака нити спорова који су се водили против Компаније.

ОГ 13 Сигурносни процеси по пословним активностима

Индустријска безбедност

Систем управљања индустријском безбедношћу обухвата кључне процесе идентификовања опасности, процене ризика и управљања ризицима везаним за процесе и процесну опрему. Уз модернизацију производње, примену напредних технолошких решења и обуку запослених, овакав систем омогућава адекватну превентиву, мониторинг, као и правовремено и ефикасно реаговање у ванредним околностима.

Процесна безбедност

- На основу спроведене детаљне анализе стања процесне безбедности препозната су места у систему која захтевају системска унапређења. Одржан је низ радионица са оперативним особљем, током којих су се практично тестирали различити алати за ефикасно управљање ризицима и доношење адекватних одлука, као што су: *HAZID*, *Bow-tie*, *ALARP*, управљање изменама и слично. Одржане радионице су послужиле као улаз за ажурирање нормативно методолшких докумената и израду планова за обуку за 2018. годину.
- Значајно је повећана транспарентност пријављивања догађаја из процесне безбедности, анализом којих је омогућено својевремено предузимање адекватних техничких мера. Транспарентност малих и потенцијалних догађаја повећана је чак 12 пута.

Планови за 2018. годину из области процесне безбедности:

- Унапређење и имплементација елемената процесне безбедности:
- Интегритет опреме и поузданост
- Идентификација опасности и процена ризика (алати: *HAZID*, *Bow-tie* и др.)
- Управљање изменама (техничко-технолошким)
- Имплементације изоловања и закључавања опреме

- Спровођење обука за запослене на терену и линијске руководиоце
- Спровођење циљних надзорних посета
- Реализација међународног пројекта „*Smartresilience*“

Заштита од пожара

У складу са новим законским прописима РС, донетим Решењем о категоризацији објекта Компаније, као и новонасталим техничко-технолошким променама на локацијама/објектима, извршено је ажурирање постојећих и израда великог броја нових Планова заштите од пожара. У циљу повећања нивоа усклађености са законским и подзаконским актима у области заштите од пожара, НИС је извршио пријем нових припадника ватрогасних јединица у Елемиру и у Нишу.

Извршена је допуна неопходних радио уређаја за потребе функционисања како током редовног рада тако и током ванредних ситуација.

Обезбеђена су средства за набавку услуге десетогодишњег сервиса хидрауличне руке и платформе у ВЈ Панчево али и средства за набавку термовизијских камера за потребе ватрогасних јединица чиме се повећава безбедност припадника ватрогасних јединица приликом интервенције кроз бољи увид у стање (температурна поља) елемената на којима се врши интервенција.

Повећање оперативне ефикасности и ефикасности ватрогасних јединица врши се кроз обуке али и набавку нове или поправку постојеће опреме. У ту сврху 6 припадника ватрогасних јединица је прошло престижну обуку на Универзитету у Санкт Петербургу за заштиту од пожара. Такође, за потребе новоформираних ватрогасних јединица купљена су два нова ватрогасна камиона.

У циљу стварања повољнијег законског оквира, покренута је иницијатива код надлежног министарства за измену и допуну подзаконског

акта који регулише обавезе у вези са кадровском и техничком опремљеношћу индустријских ватрогасних јединица. Успостављена је чврста сарадња са Сектором за ванредне ситуације МУП-а, на свим нивоима, а посебно из делокруга рада ватрогасних јединица, (заједничке вежбе, размена информација о техничким новинама и слично). Такође, побољшана је сарадња и у области инспекцијског надзора која се у односу на претходни период огледа у сталном тренду пада броја наложених мера без обзира на чињеницу што број обављених инспекцијских надзора расте.

Ванредне ситуације

- У 2017. години Република Србија је донела нове прописе којима се уређује област ванредних ситуација. У складу са захтевима НИС је донео нова и извршио ревизију постојећих докумената у области ванредних ситуација.
- Тежиште активности и у 2017. години је било на унапређивању сарадње са суседним SEVESO оператерима појединих објеката НИС-а у делу обавештавања и помоћи у случају техничко-технолошких удеса. Одржано је више заједничких вежби, уз учешће надлежних државних органа.
- Обезбеђени су бољи услови за рад тимова који се активирају у случају ванредних ситуација у НИС-у. Установљена је Сала за рад Групе за подршку Тиму за управљање катастрофама-кризама и опремљена је интерактивном таблом, рачунаром, као и са више прикључака

на локалну мрежу Компаније. На овај начин остварена је боља и сигурнија веза са тимовима НИС-а и надлежним државним органима.

- Остварена је боља сарадња са представницима локалне самоуправе и представницима надлежних државних органа по питању елементарних непогода и других ванредних ситуација.
- Настављена је пракса одржавања практичних вежби тимова и екипа за реаговање у случају ванредних ситуација. У 2017. години су одржане 4 здружене командно-штабне вежбе у НИС-у, у којим су Тим за управљање кризама-катастрофама, тимови за приправност и реаговање на ванредне догађаје учествовали у решавању најсложенијих ситуација у случају ванредних ситуација и нарушавања континуитета пословања. Током 2017. године унапређен је систем електронског обавештавања о НСЕ догађајима у НИС-у, као и извештавање Гаспром њефта.
- У циљу унапређења процеса управљања ризицима у области ванредних ситуација/криза и омогућавања аутоматизоване координације одговора на ванредну ситуацију/кризу (благовремено и ефикасно), започете су активности на пројекту аутоматизовања управљања кризним/ванредним догађајима у случају било каквих ванредних ситуација (елементарних непогода и технолошких удеса-техногених катастрофа), односно прекида континуитета пословања услед ових или других разлога (проглашеног ванредног стања у земљи), временски дужег изостанка инфраструктурних извора енергије, пандемија, тероризма и др.

ОГ 14 Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја

Земље чланице Енергетске заједнице, као и чланице Европске уније, обавезне су да задовоље услове Директиве за обновљиве изворе енергије 2009/28/ЕЗ. Завршетком Пројекта „Намешавање биокомпоненте у Рафинерији нафте Панчево са дизел горивом“ је омогућено да моментом ступања на снагу будуће регулативе Републике Србије за биогорива и биотечности, НИС у пуном обиму испуни очекиване захтеве везане за дизел горива у сектору транспорта.

У току је разматрање опција за намешавање биокомпоненте у моторне бензине, у складу са важећим Националним акционим планом за обновљиве изворе енергије. Због карактеристика појединих биокомпоненти за бензине, разматра се и опција да се намешавање врши и у Рафинерији нафте Панчево и у одређеним складиштима нафтних деривата. У 2017. години у Компанији није било набавке и намешавања биокомпоненте у евро дизел, а самим тим ни производње евро дизела Б7.

Мишљење ревизора

Ernst & Young Inc., 8
Spring Street, 3
11070 New York, United

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
www.dps.rs

NEZAVISNI IZVEŠTAJ O OGRANIČENOM PREGLеду

RIKOVODSTVU NAFTNE INDUSTRIJE SRBIJE A.D. NOVI SAD

Izveštaj o održivom razvoju za 2017. godinu (u daljem tekstu: „Izveštaj”) društva Naftna industrija Srbije a.d. Novi Sad (u daljem tekstu: „Društvo”) je pripremljen od strane rukovodstva Društva koje je odgovorno za prikupljanje i prezentaciju informacija koje su u njemu sadržane. Naša odgovornost zasniva se na sprovođenju ograničenog uveravanja posebnog obima na Izveštaj koji je pripremljen u skladu sa osnovnim nivoom izveštavanja u skladu sa Smernicama izveštavanja o održivosti G4 Inicijative o globalnom izveštavanju (u daljem tekstu: „GRI G4”). Naša odgovornost u obavljanju našeg angažovanja uveravanja je isključivo prema rukovodstvu Društva i u skladu je sa projektom zadatkom koji smo dogovorili. Ne prihvatamo niti preuzimamo odgovornost i za bilo koju drugu svrhu prema bilo kom drugom licu ili organizaciji. Svako pozivanje bilo kojeg trećeg lica na ovaj Izveštaj je na sopstveni rizik i odgovornost.

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu izveštaja u skladu sa GRI G4. Dodatno, rukovodstvo Društva je odgovorno za interne kontrole koje su dizajnirane i implementirane kako bi sprečile da izveštaj sadrži materijalno pogrešne iskaze. Pored toga, rukovodstvo Društva je odgovorno da obezbedi da je dokumentacija koja nam je dostavljena potpuna i tačna. Rukovodstvo Društva je takođe odgovorno za održavanje sistema internih kontrola koji u razumnoj meri obezbeđuje da gore navedena dokumentacija ne sadrži materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevarne radnje ili greške.

OBIM ANGAŽOVANJA I KRITERIJUMI

Angažovanje uveravanja planirano je i izvršeno u skladu sa Međunarodnim standardom za angažovanja uveravanja osim revizije i pregleda istorijskih finansijskih informacija (u daljem tekstu „ISAE 3000-revidiran”) sa ciljem sticanja ograničenog uveravanja na:

1. Tačnost i kompletnost kvantitativnih podataka i verodostojnost kvalitativnih informacija koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke, zahtevane prema osnovnom nivou izveštavanja.
2. Tačnost i kompletnost kvantitativnih podataka (indikatora performansi) i verodostojnosti izjava (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju- GRI G4 „DMA“) koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke, a koji odgovaraju aspektima koji su materijalni u najvećoj meri kao što je to prikazano u analizi materijalnosti Društva.
3. Usklađenost izveštaja koji je pripremljen u skladu sa osnovnim nivoom izveštavanja sa odgovarajućim zahtevima GRI G4 smernica izveštavanja o održivosti.

OBAVLJENI POSTUPCI

U cilju formiranja zaključaka, naše procedure bile su zasnovane (ali nisu ograničene), na sledećem:

- Sprovedenim razgovorima sa predstavnicima rukovodstva Društva kako bismo stekli razumevanje procesa, politika i aktivnosti u oblasti korporativne odgovornosti tokom izveštajnog perioda.
- Pregledu Informacija kako bismo potkrepili podatke i iskaze u vezi sa održivim poslovanjem Društva tokom 2017. godine, predstavjenih u Izveštaju.
- Pregledu procesa u Društvu kako bi utvrdili materijalna pitanja koja treba uključiti u Izveštaj, zastupljenost ovih materijalnih pitanja u okviru Izveštaja kao i materijalnih pitanja koja su zastupljena u medijima i Izveštajima o održivosti odabrane konkurencije.
- Razgovorima sa stručnjacima koji su odgovorni za upravljanje, upoređivanje i pregled podataka koja se odnose na GRI G4 Opšte i Specifične standardne podatke u okviru našeg angažovanja, a za potrebe internog i javnog izveštavanja.
- Pregledu relevantne dokumentacije i sistema izveštavanja, uključujući alate za upoređivanje, korišćene modele i smernice.
- Pregledu Izveštaja u smislu adekvatnog obećodanjivanja GRI G4 Opštih i Specifičnih standardnih podataka u okviru našeg angažovanja koji uključuje diskusiju o ograničenjima i pretpostavkama koje se odnose na način na koji su podaci predstavljani.
- Pregled GRI G4 Sadržaja Indeksa kao i navedenih referenci i njihovu usklađenost sa zahtevima osnovnog nivoa izveštavanja.

NIVO UVERAVANJA

Naše procedure su kreirane sa ciljem dobijanja ograničenog uveravanja (kao što se navodi u ISAE 3000-revidiran) na osnovu kojeg smo formirali naše zaključke. Obim ovih procedura je manji od onih čiji je cilj dobijanje razumnog nivoa uveravanja i iz tog razloga, pribavljen je niži nivo uveravanja.

OGRANIČENJA NAŠEG PREGLEDA

- Naš pregled je bio ograničen na verziju Izveštaja na srpskom jeziku. U slučaju nekonzistentnosti u prevodu između srpske i engleske verzije Izveštaja, kada su u pitanju naši zaključci, verzija na srpskom jeziku biće merodavna.
- Ne iskazujemo uverenje koje se odnosi na buduće informacije kao što su procene, očekivanja ili ciljevi kao ni njihova ostvarljivost.
- Obim našeg angažovanja nije uključivao pregled aktivnosti ili učinke trećih lica niti prisustvovanje aktivnostima angažovanja zainteresovanih strana.
- Naš pregled nije uključivao testiranje informacionih sistema Društva koji su korišćeni ili na kojima se zasnivalo prikupljanje i grupisanje podataka.

ZAKLJUČCI

Na osnovu našeg pregleda i u skladu sa projektnim zadatkom i ograničenjima našeg angažovanja, iznosimo sledeće zaključke. Naši zaključci su zasnovani na adekvatnoj primeni odabranih kriterijuma i potrebno ih je tumačiti zajedno sa datim paragrafom „Obavljene postupci“.

1. Koliko su kompletni i tačni kvantitativni podaci i koliko su verodostojne kvalitativne informacije koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, prema postavljenim granicama i u periodu izveštavanja na koji se izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke u izveštaj koji se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke, a koji su u okviru našeg obima angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljeni.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (kvalitativne informacije) koje se odnose na GRI G4 Opšte standardne podatke, kao što su predstavljene u izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o materijalnim nepravilnostima.
 - Nismo došli do saznanja koja bi nas navela da zaključimo da je analiza materijalnosti nepravilno prikazana na osnovu sprovedenih procedura Društva.
2. U kojem meri su kompletni i tačni kvantitativni podaci (indikator performansi) i koliko su verodostojni iskazi (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju) koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, u skladu sa definisanim granicama za svako materijalno pitanje i u izveštajnom periodu na koji se izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke (indikator performansi) u izveštaj koji je u skladu sa GRI G4 Specifičnim standardnim podacima koji su u okviru našeg angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljeni.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (GRI G4 Podaci o pristupu upravljanju) koje se odnose na GRI G4 Specifične standardne podatke predstavljenih u izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o materijalnim netačnostima.
3. Da li izveštaj ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI G4?
 - Na osnovu našeg pregleda, nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da izveštaj ne ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI G4.

NEZAVISNOST

Sproveli smo angažovanje uveravanja u skladu sa Međunarodnim standardima za angažovanja, posebno u skladu sa „ISAE 3000-revidiran“. Ovi standardi zahtevaju usklađenost sa etičkim standardima kao i planiranje i sprovođenje angažovanje uveravanja kako bismo dobili ograničeno uveravanje o predmetu navedenom iznad.

Primenjujemo Međunarodni standard za kontrolu kvaliteta 1 (ISQC 1) i shodno tome, održavamo robustan sistem kontrole kvaliteta uključujući politike i procedure kojima dokumentujemo usaglašenost sa relevantnim etičkim i profesionalnim standardima i zahtevima zakona i regulative.

Usklađeni smo sa zahtevima za nezavisnošću i drugim etičkim zahtevima IESBA Etičkog kodeksa za profesionalne računovode koji utvrđuje osnovne principe integriteta, objektivnosti, profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje, poverljivosti i profesionalnog ponašanja.

Beograd, 21. maj 2018. godine

Olivera Andrijašević
Ovlašćeni revizor
za Ernst & Young d.o.o. Beograd

Речник

Скраћеница	Значење
НИС а.д. Нови Сад	НИС или Компанија
REACH	Законска регулатива за обављање регистрације, евалуације, ауторизације и ограничавања хемикалија
Грејд	Ниво који је дефинисан за одређене послове као резултат процене послова. Послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност у Компанији, без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају
МДК	Максимално дозвољена концентрација
ГВЕ	Гранична вредност емисије
ПЦБ	Полихлоровани бифенили
БДП	Бруто друштвени производ
GRI	<i>Global Reporting Initiative</i> Глобална иницијатива о извештавању. GRI је међународна непрофитна организација, основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју.
Заинтересоване стране	Сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем
Директно генерисана вредност	Приход од продаје + финансијски приходи + приходи од закупа + приходи од камата + нето резултат по основу продаје основних средстава.
Оперативни трошкови	Набавна вредност продате робе + трошак материјала + остали пословни расходи – различите врсте пореза
Ремедијација	Термин који се генерално употребљава за чишћење или обнављање – рестаурацију (рекултивацију, ревитализацију, регенерацију) загађеног места – простора или на други начин нарушених средина, као резултат активности човека.
EBITDA	Приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације.
МНС/DHT	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродораду
NO₂	Оксид азота
SO₂	Оксид сумпора (IV)

Скраћеница	Значење
H_2S	Водоник сулфид
CO_2	Угљен-диоксид
Исплака	Испирни бушаћи флуид с вишеструком улогом у каналу бушотине током процеса бушења нафтних бушотина (изношење набушеног материјала на површину, контрола слојног притиска, спречавање дотока слојних флуида у канал бушотине, спречавање обрушавања зида канала).
Набушени материјал	Честице бушених стена које исплака износи са дна бушотине на површину.
Отпадна исплака	Искоришћена исплака током бушења бушотине која се одлаже у примарне исплачне јаме поред бушотине.
FCC	<i>Fluid catalytic craker</i> Каталитички крекер флуида.
Повреде	<i>IR</i> Укупан број повреда / Укупан број радних сати*1000000
Изгубљени дани	<i>ODR</i> Укупан број изгубљених дана / Укупан број радних сати*1000
Одсуство са посла	<i>LDR</i> Боловање због повреда на раду / Укупан број радних сати*1000
Удружење	Добровољна и невладина недобитна организација, заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.
CCS	<i>Carbon capture and storage</i> је процес утискивања угљен-диоксида и лежишног гаса у циљу повећања искоришћења лежишта тако да угљен-диоксид не доспе у атмосферу
ЕСНА	Европска агенција за хемикалије
ССГ	Станица за снабдевање горивом
ХТС	Хидротермални систем
СГС	Сабирно-гасна станица
СМС	Сабирно-мерна станица
ССГ	Станица за снабдевање горивом (бензинска станица)

Контакти

НИС а.д. Нови Сад
e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Односи са инвеститорима
e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

**Сектор за послове са
мањинским акционарима**
e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

